

DRAUGAS

PERIODICALS
June 25, 2002
Vol. LXXXX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, BIRŽELIO- JUNE 25, 2002

667 P6 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-24-02

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63RD STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 122
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Pasipildė New Yorko gydytojų draugija; dr. J. Adomavičiaus patarimai dėl virškinimo; nedžiugin, kad į Tautinę olimpiadą nepasiežta nė vienos komandos.
2 psl.

Dr. Vytautas Bieliauskas vedamajame lygina jaunimo savižudybių statistiką Lietuvoje ir Jungtinėse Valstijose; Jungtinės Tautos rūpinasi dingstančiomis kultūros vertybėmis.
3 psl.

Kun. Rimanto Gudelio pokalbis su disidentu mons. Kazimieru Vasiliausku prieš pat Monsinjoro mirtį.
4 psl.

Nauja Pedagoginio lit. instituto absolventų laida; Lietuvos studentai Amerikoje.
5 psl.

Į Čikagą atvyksta TF garbės pirmininkas Juozas Giedraitis; Birutė Jasaitienė komentuoja „žaliųjų kortelių“ derlių.
6 psl.

Sportas

* Europos čempionate niekas neprilygo Lietuvos penkiakovininkų estafetės komandai — lietuviai Europos pirmykščių aukso medalius estafetėje iškovojo pirmą kartą. Iki šiol jie keletą kartų buvo tapę žemyno ir pasaulio vicečempionais.

* JAV pasibaigusiose daugiadienėse „HP Women's Challenge“ dviratininkių lenktynėse 7-tąją vietą užėmė Rasa Polikevičiūtė.

* Aštuonių klubų Europos taurių laimėtojų taurės turnyre Vengrijoje II vietą užėmė Kauno „Lituanica“ beisbolininkai.

* JAV beisbolas patyrė skaudžią netektį — dėl širdies ligos, užsikimšus arterijoms kraujagyslėms, šeštadienį viešbutyje buvo rastas vieno iš geriausių St. Louis „Cardinals“ komandos žaidėjų 33 metų Darryl Kile kūnas.

Naujausios žinios

* Seimas nepritarė siūlymų nustatyti 7 metų pereinamąjį laikotarpį dirbamos žemės pardavimui užsieniečiams, tačiau tokios galimybės neatsisakė.

* Parlamentinė tyrimo komisija siūlo atstatyti sveikatos apsaugos ministrą.

* Policijos veiksmai prieš piketuotojus — Tibeto gynėjus — buvo teisėti, bet ne visai etiški, nustatė tyrimas.

* Labiausiai gimtąja kalba Rytų Lietuvoje trokšta mokytis lenkai, mažiausiai — lietuviai, rodo tyrimas.

Lietuva ir Ukraina bendradarbiaus tautinių mažumų klausimais

Birželio 6-10 d. Ukrainoje su darbo vizitu lankėsi Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės Koordinacinės

tarybos užsienio lietuvių veiklos programoms remti (jos gretose — ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis) delegacija, vadovaujama Depar-

tamento generalinio direktoriaus Antano Petrausko.

Kijeve Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas pra-

tęsė su Ukrainos valstybinio tautinių reikalų ir migracijos departamentu 1997 metais pasirašytą dvišalio bendradarbiavimo susitarimą, o svar-

biausia — pasirašė protokolą. Jis svarbus tuo, kad ukrainiečiai pasizadėjo padėti šioje šalyje gyvenantiems lietuviams spręsti aktualiausias proble-

mas. Savo ruožtu Lietuva išipareigojo rūpintis mūsų šalyje gyvenančiais ukrainiečiais.

Nukelta į 3 psl.

Armėnijos prezidentas nori susipažinti su Lietuvos euroatlantine patirtimi

Vilnius, birželio 24 d. (BNS) — Vilniaus oro uoste pirmadienį nusileido lektuvai, oficialaus vizito į Lietuvą atskraidinęs Armėnijos prezidentą Robert Kočarian. Trijų dienų vizito į Vilnių Armėnijos vadovas atvyko iš Jerevano, vėliau jis tęs kelią po Baltijos valstybes.

„Mums įdomus Lietuvos nueitas kelias integruojantis į Europos Sąjungą ir vykdančias reformas“, pirmadienį prezidentūroje surengtoje spaudos konferencijoje sakė Armėnijos prezidentas. Jis sakė, kad mažoms valstybėms gyvybiškai svarbu prisijungti prie tokių struktūrų kaip ES bei pasirinkti savo saugumo garantus.

R. Kočarian teigimu, Armėnija žengia tuo pačiu reformų keliu, todėl jai įdomu susipažinti su Lietuvos patirtimi.

Nukelta į 4 psl.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus (kairėje) priėmė Armėnijos vadovą Robert Kočarian. Kęstučio Vanago (Elta) nuotr.

JAV lietuvis prisaikdintas miestelio meru

Šią savaitę 10,000 gyventojų turinčio Virginia valstijos Kalpeperio miestelio meru prisaikdintas vienintelis jo lietuvių kilmės gyventojas 49 metų Pranas Rimeikis.

Buvęs JAV specialiųjų pajėgų, vadinamųjų „žaliųjų berečių“ kovotojas mero rinkimus laimėjo gegužės mėnesį. 4 metų kadencijai išrinktas Amerikos lietuvis darbą pradės liepos 1-ąją.

Į iškilmes atvyko ir Lietuvos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, kurio sutikimas dalyvauti prisaikdinimo ceremonijoje sujaukė ramaus miestelio gyvenimą. Nukelta į 4 psl.

Daugiau kaip 2,000 lietuvių laimėjo „žalią kortelę“

JAV imigracinės įvairovės vizų, populiariai dar vadinamų žaliomis kortelėmis, loterijoje didžiausia sėkmė lydėjo lietuvių, laimėjusių 2,245 korteles.

Turint galvoje, jog Lietuvoje gyvena apie 3,6 mln. žmonių, nuolatinio gyventojų statusą Amerikoje suteikiančią žaliąją kortelę laimėjo kas 1603-ias Lietuvos pilietis.

Procentiškai nuo Lietuvos nedaug atsiliko Fijai. Iš 850,000 šios valstybės gyventojų žaliąsias korteles laimėjo 524 žmonės, arba kas 1622-as Fijai pilietis.

Pagal laimėtų kortelių skaičių lietuvių pralenkė daugiau gyventojų turinčios Afrikos

valstybės — Ethiopia (5,562 kortelės, 68 mln. gyventojų), Nigeria (5,989 ir 123 mln.), Morrocco (3,083 ir 30 mln.), Kenya (3,194 ir 30 mln.), Guyana (6,333 ir 20 mln.), Sierra Leone (3,096 ir 5,23 mln.), taip pat Azijos valstybės Bangladesh (4,935 ir 131 mln.) bei Nepal (2,320 ir 25 mln.).

Europoje daugiau už lietuvių kortelių laimėjo Bulgarija (2,843 kortelės ir 7,7 mln. gyventojų), Lenkija (3,855 ir 38,6 mln.), Rusija (2,695 ir 145 mln.) ir Ukraina (4,035 ir 48 mln.).

Latvija laimėjo 172 korteles, o Estija — 61. Nukelta į 4 psl.

Lietuvos ūkio pažanga pasauliui tebėra paslaptis

Didžiausi Lietuvos bendrojo vidaus produkto (BVP) augimo tempai Baltijos valstybėse šių metų pirmąjį ketvirtį netapo koziūri, siekiant atsikratyti atsilikusios ir paslaptingos valstybės įvaizdžio.

Lietuvos vyriausybė nepasinaudojo puikia proga atkreipti užsienio valstybių dėmesį į Lietuvos laimėjimus. Užsienio ekonominiame spaudoje Lietuva nepirštė išskirtinės savo ūkio dinamikos, tačiau specialistų tai nenustebino — Lietuvos nesugebėjimas pasigirti savo laimėjimais tapo norma.

Dienraščio „Lietuvos rytas“ teigimu, Nukelta į 4 psl.

leisiantis 125-130 prekybos padalinio darbuotojų. Šiame padalinyje iš viso dirba apie 800 žmonių, šimtas iš jų prekiauja. Anksčiau „Williams Companies“ pranešė siekianti pagerinti savo finansinę padėtį šių metų pabaigoje už 1 mlrd. dol. pardusianti naftos perdirbimo įmonės Memphis ir Aliaskoje.

RUSIJA

Maskva. Prezidentas Vladimir Putin patvirtino neigiamą Maskvos požiūrį į galimą tolesnę NATO plėtrą, bet pareiškė, kad Rusija tam nesipriešins. „Mes nemanome, jog NATO plėtra padidins kieno nors — tų valstybių, kurios rengiasi įstoti į sąjungą, arba patios šios organizacijos — saugumą“, sakė V. Putin.

Rusijos prezidentas pareiškė, jog būtina nutraukti „valymus“ Čėčėnijoje. Jis teigė, kad „tai bus imanoma, kai bus sustiprinta Čėčėnijos administracija teisiniu, juridiniu ir jėgos požiūriu“. V. Putin paaiškino, jog jėgos stiprinimo požiūriu turi būti sukurtos veiksmingos vidaus reikalų institucijos su kovos padaliniais,

tokiais kaip OMON, ir kitos struktūros. „Čėčėniją turi ginti patys čėčėnai“, pareiškė jis.

Kremliaus vadovas V. Putin mano, kad Rusija ir Baltarusija „turi susivienyti besąlygiškai pagrindu į vieną valstybę“. „Tai reiškia, kad neturi būti nei Valstybės Damos, nei Baltarusijos parlamento. Turi būti vienas bendras parlamentas, viena vyriausybė, viena valstybės sąjungos požiūriu“, pareiškė jis.

AFGANISTANAS

Kabulas. Buvusiam Afganistano vidaus reikalų ministrui Yunis Qanuni po ilgų derybų sutikus užimti švietimo ministro postą, pirmadienį per iškilmingą ceremoniją prisiekė naują laikinąją vyriausybę. Po kelias dienas trukusių ginčų, dėl kurių iškilo grėsmė, kad iširs naujasis prezidento Hamid Karzai kabinetas, Y. Qanuni sutiko tapti švietimo ministru ir vidaus saugumo patarėju bei tapo 28-uoju vyriausybės nariu, davusiu prisišaiką Kabule esančiuose prezidento rūmuose.

Afganistano prezidentas Hamid Karzai pasiūlė surengti bendrą savo Afganistano,

Maskva, birželio 24 d. („Interfax“-BNS) — Rusijos prezidentas Vladimir Putin pareiškė, kad Rusijos vadovybės nuostata dėl Karaliaučiaus srities po Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikimo Ispanijoje nesikeičia. „Mes niekada nesutiksime su sprendimais, kurie suardytų Rusijos teritorijos suverenumą. O kokių nors ypatingų režimų įvedimas Kaliningradui, be abejo, turės tokių padarinių“, sakė V. Putin pirmadienį spaudos konferencijoje Maskvoje.

Karaliaučiaus sritis yra Rusijos anklavas prie Baltijos jūros. Lenkijai ir Lietuvai tikintis įstoti į ES, Maskva siekia išspręsti žmonių ir krovinių tranzito tarp Kara-

liaučiaus srities ir visos Rusijos problemą.

V. Putin pranešė, jog kai kurių valstybių, tarp jų Švedijos, Vokietijos, Lietuvos, nuostatos artimos Rusijos pozicijoms. „Yra ir kitų valstybių ir vyriausybių vadovų, kurie sutinka su mūsų požiūriu“, sakė Rusijos valstybės vadovas.

V. Putin nuomone, sprendimai, taip pat ir dėl Karaliaučiaus problemos, turi būti priimami ne šaltojo karo dvasia. Rusijos nuostatos esmė yra ta, kad „vizų režimas visiems Rusijos piliečiams, ir kaliningradiečiams, ir kitiems piliečiams, gyvenantiems kitose teritorijose, turi būti vienodas“, sakė V. Putin.

JAV ir Pakistano operaciją suimti Osama bin Laden, kuris jo manymu tebėra gyvas ir slapstosi.

Doha. Sekmadienį per Qatar televiziją kalbėjęs „al Qaeda“ tinklo atstovas Suleiman Abu Ghaith paskelbė, kad įtariamasis teroristų vadeiva Osama bin Laden ir jo bendrininkai tebėra gyvi. Jis užsiminė, kad prabėgę 8 mėnesiai nuo to laiko, kai JAV pernai spalį pradėjo karinę kampaniją Afganistane, taip duodamas suprasti, kad pareiškimas buvo įrašytas birželį. „Amerika privalo pasirengti ir prisiegti saugos diržus. Mes atvyksime iš ten, iš kur (amerikiečiai) mūsų nesitiki sulaukti. Taip, mes griebsimės išpuolių, bet tik kai ateis tinkamas laikas, tik toje vietoje, kurią pasirinksiame ir tik taip, kaip norėsimė“, grasino jis.

ARTIMIEJI RYTAI

Jeruzalė. Izraelio kariuomenė gali pasilikti per kelias pastarąsias dienas užimtuose palestiniečių miestuose, kol bus baigta Izraelį nuo Vakarų Kranto skiriančios sienos statyba, pirmadienį pareiškė

aukštas Izraelio atstovas. Vien pirmoji 350 km ilgio sienos sektoriaus statyba gali užtrukti nuo 4 iki 6 mėnesių. Šia siena, kuri bus sudaryta iš tvorų, sienų ir griovių, siekiama neleisti palestiniečių kovotojams savizudžiams patekti į Izraelį.

Ramala, Vakarų Krantas. Yasser Arafat pirmadienį pasmerkė naują jo būstinės Vakarų Kranto Ramalos miestą apsupti, kuria siekiama daryti spaudimą JAV taikdariškoms pastangoms. „Šiais veiksmais Izraelio vyriausybė parodė visam pasauliui savo tikruosius ketinimus ir plėtimosi tikslus ir pajaukė mūsų taikos siekį bei nuolatinį raginimą baigti karines operacijas prieš civilius izraeliečius ir palestiniečius“, sakė Y. Arafat.

IRANAS

Teheranas. Šeštadienio rytą šiaurės rytų Iraną sukrėtė 6 taškų pagal Richterio skalę stiprumo žemės drebėjimas, nusisėjęs 230 žmonių gyvybes, nusiaubęs daugiau kaip 50 miestų bei kaimų ir tūkstančius žmonių palikęs be pastogės.

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

New Yorko Lietuvos gydytojų draugija 2002 m., balandžio 28 d. turėjo narių metinį susirinkimą, vykusį Pranciškonų vienuolyno patalpose Brooklyn, NY.

Prieš susirinkimą dalyviai susirinko vienuolyno koplyčioje šv. Mišioms už draugijos mirusius Mišias aukojo t. Pranciškus Gedgaudas. Pamoškė jis pagyrė medicinos profesionalus už jų darbus, teikiant pagalbą žmogui. Darbuose dažnai keliama ir Dievo pagalba, jos veikimas ir vyksmas. Tas ramina sergantį.

Pats susirinkimas pradėtas ir buvo toliau vadovaujamas draugijos pirmininkės dr. Konstancijos Paprockaitės-Simaitienės. Pirmiausia susikaupimu prisiminti ir pagerbti mirusieji draugijos nariai. Tuoj pat pristatyti 6 nauji draugijos veiklon įsijungę nariai, susirinkusiųjų priimti plovimu.

Buvo dr. Algimanto Pliuos, kuris darbuojasi vaistų ir jų pritaikymo gydymui laboratorijoje; mokslinė paskaita. Joje suglausta pateiktos žinios apie naujus vaistus, jų veikimą ir atvejus jų naudojimui, sveikatos palaikymui ar kelimui. Jis išdalinio dalyviams spausdintus 16 lapų vaistų aprašymus, jų veikimą bei teikimo atvejus ligai nugauti ar sveikatai pataisyti, o tai būtina žinoti gydytojams. Po paskaitos vyko diskusijos ir atsakymai į klausimus.

Valdybos narių pranešimuose, pirmininkė pasidžiaugė, kad šiemet sueina 50 metų draugijos įsteigimo ir jos gyvavimo. Tai minėtinas jubiliejus. Dabar čia susirinkime dalyvauja ir vienas iš draugijos steigėjų: dr. Juozas Dičpinigaitis. Jis pagerbtas dalyvių atsisveikimu ir plovimu.

Pastarųjų metų draugijos veikla buvo menka, nes netek-

ta daug narių, dalis jų tapo nepajėgiais, bet dabar į draugiją įstojo 6 nauji nariai, kai kurie labai veikūs. Draugija turi 20 narių. Draugija gali pasididžiuoti dr. Juozo Kriaučiūno veikla, nes jis tęsia Alkos archyvo muziejaus Putname tvarkymą, jis paruošė ir Lietuvoje išleido apysakėlių knygą „Skolą gražino“, kurioje yra ir jo suglausta biografija.

Kitų valdybos narių pranešimai: sekretorės perskaitytas protokolai ir kontrolės komisijos protokolas, dalyvių priimti.

Naujų valdybą išrinkti: dr. Konstancija Paprockaitė-Simaitienė — pirm., dr. Petras Dičpinigaitis — vicepirm., dr. Paulius Švitra — antras vicepirm., dr. Regina Čiurlienė — sekr., dr. Valonė Gaišienė — sekr. pavaduotoja ir Ramunė Plurienė — izdininkė. Naujai valdybai palinkėta našios darbuotės. Ateinančių metų metinį susirinkimą nutarta daryti balandžio mėn. paskutinį sekmadienį.

Susirinkimo dalyviai nedelsiant sėdo prie vaistų stalo ir pabendravimui. Tuo metu pavelavęs atvyko dr. Juozas Kriaučiūnas. Jis buvo painformuotas apie susirinkimo eigą ir nutarimus ir pakviestas paskalbėti apie savo išleistą knygą ir veiklą.

Knyga išleista tik rašto žmonėms skatinant. Kai kuriuos apysakos rašyto 1948 m., apysakos sukurto, bet paremtos nuotykiu gyvenime. Autoriaus biografija knygoje parašyta rašytojos Virginijos Paplauskienės. Dr. Kriaučiūnas apie savo veiklą kalbėjo nenoriai ir trumpai, ji visa lietuviškuose baruose ir ypač Alkoje: lietuvių kultūros pasireiškimų medžiagos kaupimas, tos medžiagos apsauga, archyvų kaupimas ir viso to palikimas ateinančioms kartoms. Beje tie darbai įvertinti

New Yorko Lietuvos gydytojų draugijos metiniame susirinkime „jaunesnieji ir vyresnieji kolegos“. Iš kairės pirmoje eilėje: dr. Paulius Švitra, dr. Petras Dičpinigaitis, dr. Aldona Kulbienė, dr. Nida Balšaitytė, dr. Valdona Gaišienė.

III LIETUVOS TAUTINĖ OLIMPIADA ČIA PAT

Nors III Lietuvos tautinė olimpiada jau beveik čia pat, tačiau apie ją užsienio lietuvių spaudoje mažai rašoma ir ne daug kas į ją ruošiasi važiuoti iš Šiaurės Amerikos žaisti ar stebėti jos programą.

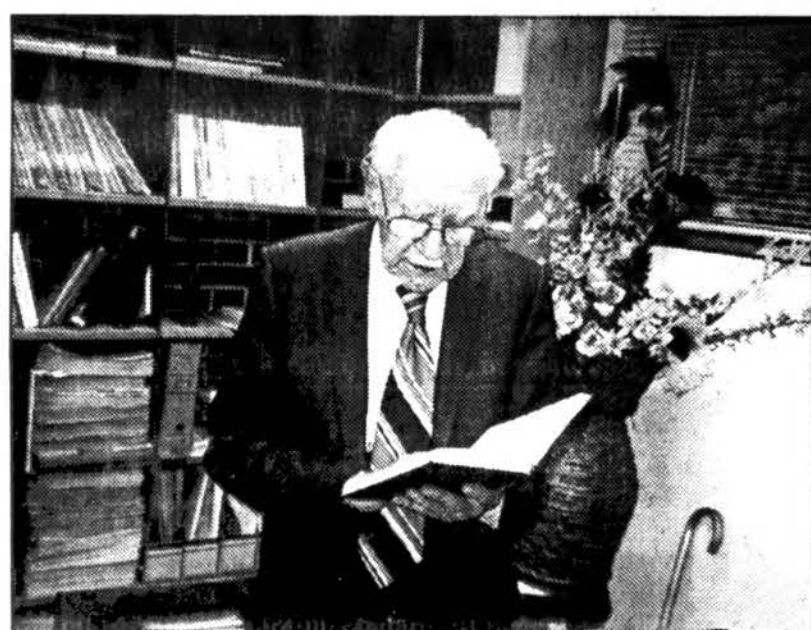
Kiek teko girdėti iš praėjusių ketvirtadienį Lietuvos išskirto Šiaurės Amerikos Lietuvos fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos valdybos pirm. Rimanto Dirvonio lūpų, iš JAV ir Kanados rengėsi vykti varžytis tik du šaudymo entuziastai ir pora plaukikų. Gal dar vienas, kitas galėjo prisidėti, tačiau tas daug vaizdo nepa-keistų.

Kaip atrodo, ši sporto sąjunga ir daktaras pagerbtas ženkla: plakete iš Lietuvos Bendruomenės Amerikoje vadovybės ir DLK Gedimino ordino iš Lietuvos Respublikos prezidento.

Jis pasidžiaugė draugijos 50 metų gyvavimu ir veikla, priminė veikliausius narius, kurie buvo ar tebėra: dr. prof. Vincas Kanauka, dr. Vincas Tercijonas, dr. Vaclovas Paprockas, dr. Vytautas Avizonis, dr. Pranas Bagdas (Bagdavičius), dr. Konstancija Paprockaitė-Simaitienė, dr. Henrikas Armanas, dr. Juozas Kriaučiūnas ir keli kiti. Dr. Konstancija Paprockaitė-Simaitienė pranešimuose nutylėjo apie dabartinę savo veiklą. Jos išleista knyga „Moterys su baltu chalatu“, jau išleista italų ir lenkų kalbomis, dabar ruošiamas išleisti vokiečių kalba.

Susirinkime dalyvavo ir svečių: t. Pranciškus Gedgaudas, dr. Saulius Skeivys iš Čikagos bei kun. Tomas Karanauškas iš Putnam, CT.

Juozas Kriaučiūnas

Dr. Juozas Kriaučiūnas — NY Lietuvos gydytojų draugijos metiniame susirinkime skaito straipsnį iš savo knygos

New Yorko Lietuvos gydytojų draugijos metiniame susirinkime (2002 m.), iš kairės: Aldona Švabonienė, DDS, dr. Juozas Dičpinigaitis (nuo 1952 m. draugijos įkurimo vienintelis likęs aktyvus narys), dr. Juozas Kriaučiūnas ir dr. Algimantas Pliuos — paskaitininkas

ga jau taip nusigyveno, kad nesugeba nusivėžti nė vienos komandos, nepaisant, kad olimpiadoje rungtyniaujama 23 sporto šakose. Patos varžybos bus pravestos birželio 27-30 d. Olimpiados atidarymas bei uždarymas rengiamas Šiauliuose; čia vyks ir 18 sporto šakų susitikimai. Vienos ar dviejų sporto šakų varžybos bus pravestos Kaune, Trakuose, Alytuje ir Vilniuje.

Rengėjai į šias olimpinės varžybas labai kvietė ir užsienio lietuvių, labiausiai Šiaurės Amerikoje gyvenančių, nes čia sportinė veikla yra didžiausia. Tačiau mūsų sporto vadovybė neįstengė sudominti čia gyvenančius pajėgesnius sporto entuziastus.

Nepaisant, kad jaunimo klasėse, pavyzdžiui, krepšinyje dabar Šiaurės Amerikoje lietuvių sporto žaidynės sutraukia didelius būrius jaunimo, bet suaugusiųjų tarpe lietuvių sporte daromas didelis žingsnis atgal. Nors smagu matyti, jog čia steigiasi netradicinių sporto šakų klubai, tačiau vyrų, moterų krepšinyje, tinklinyje, ypač futbole mes neturime komandų, kurios nuolatos varžytųsi (išskyrus Čikagos „Lituanicos“ futbolo komandą).

Toks skurdus mūsų sportininkų dalyvavimas III Lietuvos Tautinėje olimpiadoje daug kam turėtų atverti akis,

jeigu nenorima, kad tradicinės sporto šakos šiame krašte lietuvių tarpe visai žlugtų. O tam įtarimo ir nerimo yra.

Edvardas Šulaitis

NUŽUDYTO KŪDIKIO VAIZDAS SUJAUDINO KALIFORNIEČIUS

Kovojanti su negimusių kūdikių žudymu (abortais) organizacija Kalifornijoje pasamdė vienmotorį lėktuvą, kuris praeis savaitei skraidė įvairiose Kalifornijos vietovėse, paskui save tempdamas 100x30 pedų medžiagos juostą su nužudytų negimusių kūdikių atvaizdu, kuris sukrėtė matiusius. Nors daug kas protestavo, bet nemažai sutiko, kad šis metodas buvo labai veiksmingas ir akivaizdžiai parodė tikrąjį aborto pasekmę. Organizacija pasiryžusi savo kampaniją tęsti ir kitose vietovėse.

UNIVERSITETO PREZIDENTĖ

Michigan University Ann Arbor vietovėje pirmą kartą savo istorijoje universiteto prezidentė pakvietė moterį, Mary Sue Coleman, 58 metų biochemikę, ilgus metus tokią pat pareigas ėjusią Iowa universitete. Ann Arbor prof. Coleman pradės dirbti nuo š.m. rugpjūčio 1 d.

* **Vyriausybė nepritarė** ketinimams atnaujinti kompensaciją mokėtiną sovietų kariuomenėje nukentėjusiems asmenims.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

DAŽNIAUSI VIRŠKINIMO NEGERUMAI

JONAS ADOMAVIČIUS M. D.

Daugiau kaip 70 milijonų amerikiečių vargina išpūtimas, riaušulys, užkietėjimas, nevirškinimas ir panašūs negerumai, kurie retai kada esti rimti mediciniškai negerumai, tik jie dažnai gerokai pavargina. Retiau pasitaiko rimti virškinimo negerumai: kepenų uždegimas, vėžiai, infekcijos ir uždegiminė žarnų liga.

Ko toks pacientas laukia iš gydytojo? O gydytojui svarbu nepraleisti kiek galima rimtų (ominous) nusikundimų. Už tai net ir paprasti virškinimo nusikundimai reikalauja atidaus dėmesio, išklausančio ir ištyriniančio, nes ir menkas nusikundimas gali būti mirtinos ligos ženklas.

Rimti negerumai yra mažakraujystė, sunkumas ryti, kraujavimas ir svorio netekimas. Be recepto gaunamas vaistas „Alpha-D-galactosi-

dase“ mažina dujas, kilusias pavalgus pupelių.

Būtina valgyti visokius ankštinius javus, nes jie yra labai reikalingi sveikatai — saugo širdį nuo atakos, kai kasdien kasuojami. Dar būtini vaisiai ir daržovės. Nenaudok „Sorbitol“ turinčio gaminių (tokios kramtomos gumos ar „breath mints“), nes gazuoti ir net viduriuoti. Valgyk ir gerk daug lėčiau. Rūpinkis, kad dantų protezas būtų tinkamas. Neryk oro, nesirūbk. Nepradėk rūpiuosi kasnot, jei negerai daug (8 puodelių) daugiau per dieną naudojingo skysčio, kad ir vandens. Oro dalis žarnyne yra normalaus virškinimo pasekmė. Suaukę jį užlaiko žarnyne.

Gyvenimo kaita — be riebalų, kavos, šokolado, alkoholio ir pipirmėčių, be svogūnų, citrininių ir pomidorų; nerū-

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavarės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštą	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštą	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pailikiti kopiją.
El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rasitine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkyti dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktuškai. Susitarimai kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8280

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akinių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslelės, krūtys, laparoskopinė, endokrinologinė ir žarnų chirurgija.
300 Bamey Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforurgeryandbreasthealth.com

kyk, 3 valandas valgyk prieš atsiguliant, suliesėk, gulėk aukščiau pakelta galva.

Rėmens edimas sėkmingai tvarkomas priemonėmis ir, jei reikia, dar vaistais: su „histamine“ — 2 receptorių antagonistais (tai cimetidine, famotidine, nizatidine ir rantidine ir ypač su „proton pump inhibitors“, kaip „omeprasole“, 20 mg).

Daržovės valgyk virtas, jei negali žalių. Jei pienas netinka, ryk mažiau ar keisk į jogurtą ar rūgšį. Dar be recepto iš vaistinės gaus „Lactase“ gaminį.

Įtampa didina dujas, nes imama ryti orą ir daugiau jautiami paties oro sukelti negerumai.

Kieti viduriai

Milijonai amerikiečių eina pas gydytojus dėl kietų vidurių. Žinoma tvirtina, kad Amerikoje kieti viduriai sudaro didžiąją visuomenės negyrovę ir didina pavojų vėžio atsiradimui storioje žarnoje. Svarbu kaip suprantamas vidurių užkietėjimas. Daug svarbiau ne dažnumas išsistūtinimo, bet kietumas išmatų, lengvumas jų pašalinimo ir kaita jo dažnumu.

Svarbu nevertoti liuosuojamųjų, kurie silpnina storosios žarnos susitraukimus. Kelionė ir virusinė liga keičia tuštinimąsi, o pacientas mano turį kietus vidurius.

Prieš regulas kaita ir netaikymas kietina vidurius.

Kietina vidurius ir kai kurie vaistai, kaip „aluminum hydroxide, opiumo, geležies ir bismuto“ turį vaistai, „cholesterol, anticholinerginiai, calcium channel blockers“ ir

kai kurie prieš baimingumą vaistai.

Šitaip elgiantis, neketėja viduriai

Daugiau ryk stambmenų — lietuviško valgio: tokios duonos, vaisių, daržovių ir gerk daugiau (daugiau 8 puodelių kasdien) naudingo skysčio, kad ir vandens.

Netirpstančios stambmenos kviečių ir kukurūzų, ir tirpstančios stambmenos, kaip „psyllium“ ir „pectin“, sulaiko vandenį ir minkština atlaikus. Abiejų rūšių stambmenas teikia dauguma ankštinių — pupelių, žirnių, vaisiai ir daržovės. Po truputį didinkime jų kiekį savo valgyje. Be recepto „psyllium“ daugeliui padeda taip pat ir sumalti sėmenys. Dar „Docusate“ minkština vidurius, tik ne „mineral oil“, nes jis gali patekti į plaučius. Aišku, gausus gerimas vandens ir naudingų skysčių yra patartinas. Tik negerkime kavos, tikros arbatos (jos vietoje „green tea“), alaus, degtinės ir birzgalių. „Lactulose“ ir „Milk of magnesia“ veikia ir saugūs.

Labai stipriai kietų vidurių tvarkymas

Tokiems pirma sutvarkytina žarnų veikla ir tik po to gausiai teikiama stambmenos („fiber“). Žinoma pataria, žarnas išjudinti su „Milk of magnesia“. „Psyllium“ vartok tik po storosios žarnos išvalymo. Reikia būtinai gerti daug vandens, kai pradėsi daugiau stambmenų ryti.

„Polyethylene glycol“ prideda skysčio į žarnas, kaip ir „Lactulose“.

Šaltinis: „Patient Care“ february 15, 2002

JT RŪPINASI DINGSTANČIOMIS MENO VERTYBĖMIS

JT Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) išspausdino ir išplatino tūkstančius atvirėlių. Tuose atvirėliuose, kad atkreiptų dėmesį, spausdinama neįkainuojama vertė turinčių meno ir įvairių senienų — pavogtų ar nežinia kur dingusių iš muziejų, galerijų ir privačių kolekcionierių, nuotraukos.

Tokiu būdu JT bando užkirsti arba susiaurinti kelią labai pelningam pavogtų, šimtmečių senumo siekiančių, vertybių verslui, jas gabenant iš vienos valstybės į kitą. Kartu prisipažįsta, kad tai nelengvai sekasi. Esą tik apie 10 proc. pavogtų vertybių pavyksta atgauti, kai kiekvienais metais įvyksta vis daugiau ir daugiau vagysčių.

Sunku patikėti, bet vokiečių savaitraštyje „New Yorker Staats — Zeitung“ rašoma, kad, pagal JT pranešimą, Vokietijoje, 1998 m. buvo pavogta 2,345, o kitais metais — 2,175 meno vertybės. 1996 m. Rusija nusiskundusi, kad iš jos Nacionalinės bibliotekos dingę 89 labai reti rankraščiai, kurių vertė esanti apie 100 milijonų dolerių. Peru valstybės įvairiose senose kapinėse buvo apiplėšta apie 100,000 antkapių. Italijos vyriausybė susirūpinusi, kad tūkstančiai vertingų senienų yra dingę iš jos muziejų ir bažnyčių.

BENDRADARBIŲ TAUTINIŲ MAŽUMŲ KLAUSIMAIS

Atkelta iš 1 psl.

Ukrainos lietuviai iki šiol neturėjo nuosavų patalpų bendrijoms, mokykloms, susirinkimams, meno kolektyvų repeticijoms. Ukrainos valdžia pažadėjo suteikti patalpas lengvatinė tvarka, o nuo kitų mokslo metų — mokėti algas lituanistinių mokyklų mokytojams (iki šiol įstatymo nustatyta tvarka tą darė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas).

Tokių nuolatų pavyko pasiekti tik dėl palankios mūsų valstybės politikos tautinių mažumų (tarp jų — ir Lietuvos ukrainiečių) atžvilgiu.

Prie vizito sėkmės daug prisidėjo ir Lietuvos ambasada Ukrainoje bei jos vadovas —

Pagal Anglijos apdraudos bendrovės duomenis, už dingusias vertybes 1995 m. išmokėjusi milijardus dolerių!

Ne visuomet pavyksta ir vėgims. Prieš keletą metų Hong Konge sugauti vagys, pas kuriuos atrastų daiktų vertė siekusi per 5 milijonus dolerių.

Paskutiniu metu sužinojus, kad 268 pavogti dailės darbai yra JAV, jie buvo grąžinti Graikijai. Nekurie jų buvo iš 470 šimtmečio prieš Kristų.

JT generalinio kultūros direktoriaus pavaduotojas Mounir Bouche sako, kad neblogi rezultatai gaunami, jam artimai bendradarbiaujant su meno galerijų savininkais ir privačiais meno rinkėjais. Sužinoję, kad pas juos yra vogtų daiktų, savanoriškai grąžina. Nusiskundę, jog kovoti su tos rūšies vagimis sunkumas atsiranda dėl stokos tam darbui skirtų žmonių.

Pastaruoju metu pats didžiausias ginčas vyksta tarp Anglijos ir Graikijos dėl neįkainuojamą vertę turinčios, vadinamosios „Elgin Marbles“ skulptūros. Tą 2,500 metų senumo skulptūrą 1801 m. iš Panteono, Graikijoje, į Angliją atsigabeno, tuo metu ten buvęs Anglijos ambasadorius Ottoman imperijai, Earl of Elgin.

Dabar Graikijos didžiausia svajonė — skulptūrą sugrąžinti iki 2004 metų, kada ten vyks vasaros olimpiada.

P. Palys

me pasirodė devyni Ukrainos lietuviai vienetai.

Šventes šiek tiek temdė pliaupės lietus, tačiau delegacijos nuotaiką praskaidrino vakaronė su Ukrainos lietuviais, į kurią susirinko apie keli šimtai žmonių.

Sekmadienį delegacija dalyvavo Lietuvos ambasadoje surengtame Ukrainos Lietuvių Bendruomenių pirmininkų (jiems vadovauja Violeta Jančuk) suvažiavime, kur pastarieji koordinacinę tarybą supažindino su nuveiktais darbais.

Kalbą šiame suvažiavime pasakė ir PLB atstovas Lietuvoje G. Zemkauskas. Jis taip pat pasveikino V. Jančuk ir šokių festivalio dalyvius, įteikė jiems dovanas.

Ukrainos lietuviai

Į Ukrainą lietuvius atvedė įvairūs keliai. Vieni ten atvyko iš gulagų, neturėdami teisės grįžti gimtinėn. Pokario metais kai kurie kaimo vyrai, norėdami užsidirbti pinigų, važiuo dirbti į Ukrainos anglių šachtas. Kiti liko po tarnybos armijoje, nes nenorėjo grįžti namo į „gimtuosius kolkius“, treti įsidarbino, baigę mokslo, sukūrė mišrias šeimas.

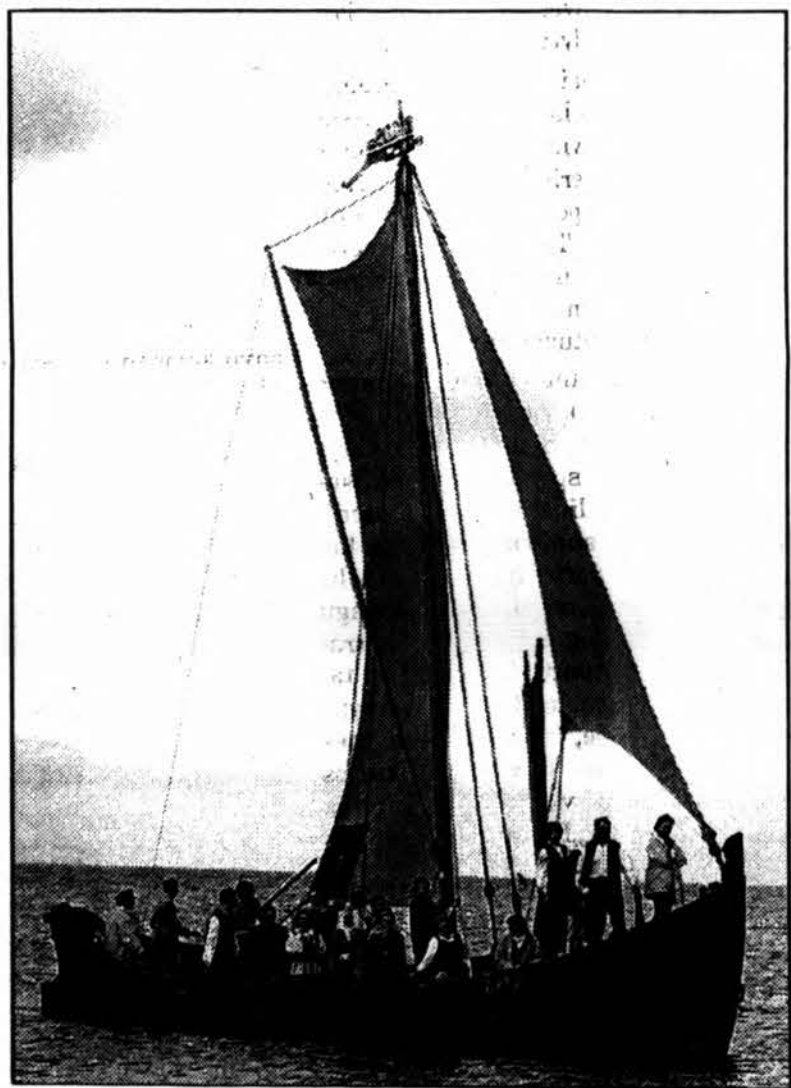
Dabar Ukrainoje gyvena per vienuolika tūkstančių lietuvių kilmės žmonių. Prieš dvyliką metų pirmieji susibūrė Kijevo

lietuviai. Jie įkūrė Maironio kultūros draugiją. Vėliau lietuvių susivienijimai buvo įregistruoti Lvoje, Belaja Cerkveje, Zaporozėje, Vinicoje, Simferopolyje. Prie jų neseniai prisidėjo Charkovas ir Dnepropetrovskas.

Ukrainos lietuvių organizacijos vienija per 650 narių, deja, iki šiol nėra įregistruotos visos šios šalies lietuvių jungiančio susivienijimo — pagal Ukrainos įstatymus įregistruoti krašto bendruomenė galima tik tuo atveju, kai tam tikros tautinės bendrijos išsteigios ne mažiau kaip pusę (t.y. bent trylikoje) valsčių regionų.

Vis dėlto po susitikimo Kijevo Ukraina išpareigojo išnagrinėti klausimą dėl galimybės šios šalies lietuvių susivienijimams gauti respublikinį statusą.

Tačiau juridiniai barjerai nėra kliūtis Ukrainos lietuviams bendrauti, rinktis, puoselėti tautinę kultūrą. Tautiečiai subūrė devynis meno kolektyvus, kurie nuolat kviečiami į regionų tautinių mažumų festivalius. Kelis kartus vyko Ukrainos lietuvių dainų ir šokių festivalis, patraukęs įvairių tautybių žmonių dėmesį. Susidomėjimo sulaukė ir Lvoje, Vinicoje surengta profesionalios dailininkės Kristinos Žilinskaitės, gyvenančios Vinicoje, paroda.

Burinis laivas Kuršių mariose.

V. Gulevičiaus (Elta) nuotr.

Kijevo Maironio, Krymo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio lietuvių kultūros draugijos surengė Lietuvos kultūros dienas. Ukrainos lietuviai savo kultūrinę veiklą siekia populiariai lietuvių meną, kultūrą, formuoti gerą Lietuvos įvaizdį šioje šalyje. Kita darbo kryptis — lituanistinis švietimas. Kijeve, Lvoje, Zaporozėje, Vinicoje ir Simferopolyje veikia lituanistinės mokyklos, kurias lanko beveik pusantro šimto įvairaus amžiaus žmonės.

Stiprėja lietuvių draugijų pamaina — lietuvių jaunimo sąjungos, kurių yra Kijeve, Lvoje, Zaporozėje. Formuojasi jaunimo branduoliai Vinicoje, Kryme. Kasmet rengiamos Ukrainos lietuvių jaunimo stovyklos. Jos jau vyko Karpatoje, Kryme. Pastaraisiais metais jose išsėję, tobulino lietuvių kalbos įgūdžius, susipažino su Lietuvos istorija, etnokultūra per 50 lietuvių kilmės jaunuolių. Jaunimo sąjungos pagrindinis tikslas — išauginti lietuvių ir įsiliesti į Ukrainos lietuvių draugijų veiklą.

Nors lietuvių Ukrainoje nėra daug, tačiau jie yra pastebimi šalies visuomeniniame, kultūriname gyvenime. Lietuvių draugijų atstovų yra Ukrainos tautybių taryboje, Patariamose komisijoje prie Ukrainos Respublikos prezidento, Lvovo srities administracijos nacionalinių klausimų ir migracijos skyriuje ir kitur.

Lietuvių, gyvenančių Ukrainoje, nepamiršti ir tėvynė. Iš Tautinių mažumų ir išeivijos departamento jie sulaukia ir moralinės, ir materialinės paramos.

1998-2002 metais Lietuva įvairioms Ukrainos lietuvių veiklos programoms skyrė per 100,000 litų. Daugiausia buvo remiami kultūros ir švietimo projektai, jaunimo stovyklos, Lvoje ir Simferopolyje leidžiamieji periodiniai leidiniai „Požiūris“ ir „Tiltas“.

Ukrainos lietuvių ateities planuose nemažai įdomių sumanymų. Paminėtinas Vinicos lietuvių kultūros ir istorijos centro projektas, skirtas bendram Ukrainos-Lietuvos istorijos tarpsniui — Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kunigaikščio Algirdo valdymo laikotarpiui — įamžinti. Norima pastatyti paminklinį akmenį Vinicoje, vietos valdžia palaiko šią idėją.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Vyriausybės Informacijos analizės grupė.

DRAUGAS, 2002 m. birželio 25 d., antradienis

3

Vytautas Bieliauskas

Jaunimo savižudybė — tragiška realybė

Savižudybė yra apgalvotai pradėtas ir atliktas veiksmas, kuris baigiasi savo gyvybės nutraukimu. Apskritai, dažniausiai žudosi žmonės, kurių psichika yra sutrikusi: jie pergyvena depresiją, alkoholizmą arba narkomaniją. Žinoma, būna atsitikimų, kai žudosi protiniai sveiki žmonės, kurie patenka į beviltiškumą dėl sunkių gyvenimo sąlygų arba dėl nepagydomos ligos. Kiekviena atveju, savižudybė reikalauja tragiška realybė, nes jos veiksmu žmogus sąmoningai atsisako gyvybės, kuri kiekvienam asmeniui, kaip ir kiekvienam gyviui, yra didžiausia turima vertybė.

Nepaisant, kad visur pasaulyje yra pabrėžiama gyvybės svarba ir stengiamasi savižudybės veiksmus sutrukdyti, vis dėlto jų išvengti, atrodo, yra neįmanoma. Svarbu taip pat pastebėti, kad savižudybė pasireiškia daug dažniau tarp jaunų žmonių; pagal CDC (Center for Disease Control) statistiką, JAV savižudybė po 55 m. amžiaus yra gana retas dalykas. Tuo tarpu ji yra palyginti stipriai paplitusi tarp žmonių, jaunesnių negu 25 m. Tarp 1980 iki 1996 m. savižudybių skaičius tarp 15-19 m. jaunuolių pakilo 14 proc., o tarp 10-14 m. net padvigubėjo. 1999 m. vidutiniškai JAV kas 18 minučių nusizudė vienas žmogus. Žinoma, JAV yra didelė valstybė ir šie skaičiai, nors ir bauginantys, neturi tiek daug reikšmės, kaip mažame krašte.

Lietuva, pagal suicidologijos specialistę, Vilniaus universiteto profesorę Danutę Gailienę, savižudybių proporcija yra aukščiausia visame pasaulyje. Savižudybių skaičius Lietuvoje tarp 1924-1939 m. buvo mažesnis negu 10 iš 100,000 gyventojų, o 1990-1998 m. jis padidėjo nuo 25 iki 41 100,000 gyventojų. Sovietų okupacijos metų savižudybių statistikos nebuvo tiksliai vedamos, bet ir jos rodo kasmetinį savižudybių skaičiaus kilimą. „Socialiniuose moksluose“ žinoma, kad savižudybių paplitimas visuomenėje yra jautrus tos visuomenės dvasinės sveikatos indikatorius. Jis liudija ne tik apie bendrą socioekonominę ir politinę si-

tuaciją, žmonių atsparumą stresui ir psichosomatinę sveikatą, bet ir apie sveikatos apsaugos sistemos efektyvumą bei rehabilitacinį pajėgumą“ (D. Gailienė). Lietuvoje, taip pat kaip ir šiame krašte, savižudybių yra daugiausia jaunuolių grupėje (15-34 m.), ir ypač moterų grupėje (15-24 m.) Skirtumas yra savižudybių metodų naudojime: Lietuvoje pirmąja nusinuodijimas, pasikorimas ir iš aukšto namo šokimas, o čia JAV pirmąja nusišovimas.

Mėginant žvelgti į savižudybių priežastis, galima greit pastebėti tam tikrų panašumų abiejose atlanto pusėse: šeimyninio gyvenimo sutrikimai, socialinių ir moralinių principų suirimas, ekonominiai sunkumai, norėjimas nerealistiškių pogeidių įteisinimo ir t.t. JAV prezidentas G. W. Bush yra pateikęs Kongresui įstatymą, pagal kurį būtų skiriamos žymios sumos pinigų šeimų stiprinimui, duodant profesinius patarimus, tvirtinant mokyklų standartus, padedant įsidarbinti ir t.t. Atrodo, kad šeimos dvasinės sveikatos sustiprinimas yra laikomas labai svarbiu faktorium jaunimo psichinės sveikatos pakėlimui. Lietuvoje gi, kur savižudybės yra taip aukštai pakilę, pagal D. Gailienę, labai mažai dėmesio skiriama savižudybių išvengimui. Be abejo, šeimų vargai, tenai susiję su socioekonominė netvarka, nepadaeda situacijos pagerinimui.

Bet gal yra viena problema bendra ir Lietuvai, ir šiam kraštui. Tai idealizmo ir vilčių sunykimas kiekvienam, tiek savo kraštui, tiek visiems žmonėms. Jaunimas neturi progos mokytis kantrumo, pasiaukojimo ir socialinio bendradarbiavimo iš vyresnės kartos, kuri paskendus hedonizme ir savinaudoje. Atrodo, kad reiktų sugebėti pakentėti, sunkiau padirbėti ne tik savo, bet ir visų gerovei. Savižudybių išvengimui bene svarbiausias dalykas būtų atstavi savo gyvenimo prasmę, be kurios gyvenimas tampa tuščiu. O tai prasmei surasti reikia iš mums, ir jaunimui gerbti Dievą ir žmogų, ir save.

LIETUVAIČIŲ KANČIŲ ISTORIJA

Nr.1

Ją parašė ne diplomuoti istorikai su doktoratais, pasinaudodami KGB potvarkiais, tardymų protokolais, teismų ir kalėjimų bylomis. Šią kančių istoriją surašė aštuoniolika lietuvių, išskentėjusių siaubingą suėmimą, nežmoniškas sąlygas kalėjimuose, kruvinus tardymus bei niekinimus ir Sibiro tremtį gražiausiais jaunystės metais.

Šie aštuoniolikos kančių prisiminimai su 32 nuotraukomis surašyti dienoraščių, pasakojimų ir beletristinė, literatūrinė forma. Aprašytas kancias ir tremties išgyvenisios moterys į šią golgotą įstumtos be jokių nusikaltimų prieš žmogų ir Dievą. Okupanto ir jo tarnų jos buvo brutaliai išplėštos iš gimtinės: ar gimnazijos suolo sovietų antrosios okupacijos pradžioje, kalintos ir ištremtos.

Kančių prisiminimai pavadinti „Ešelonų sesės“, sudaryti Albinos Venskėvičienės, išleista 504 puslapių knyga 1994 metais „Vyturio“ leidyklos Vilniuje 2,000 tiražu. Spaudė „Spindulio“ spaustuve Kaune. Kietais viršeliais. Kaina sutartinė. Amerikoje lietuviškos spaudos knygynuose jos nėra.

Suėmimų ir tremimų metu šias „ešelonų seses“, jų aštuoniolika, sudarė 10 gimnaziečių, 4 jaunos mokytojos, 3 tarnautojos ir viena kolūkio darbininkė. Devynios iš jų buvo suimtos, tardytos su žiauriaus mušimais, kankinimais Kretingos, Kaišiadorių, Vilniaus ir Saugumo rūsiuose bei Klaipėdos, Kauno, Panevėžio, Šiaulių ir Lukiškių kalėjimuose. Vėliau karinio tribunolo nuteistos 10-25 metus tremties Sibiro platybėse. Kitos devynios su šeimomis išvežtos į Sibirą didžiųjų tremimų 1948 m. arba ankščiau metu. Prisiminimuose

dauguma vaizdžiai pasakoja baisias dienas kalėjimų celėse, gyvulinuose vagonuose ilgą kelią į Sibirą ir vergių darbus jame — kasyklose, miškuose, tundroje, kelių statyboje bei kolchozuose — be pastogės, be maisto, be aprangos, be medicinos pagalbos. Tik dvi yra iš pirmosios tremties 1941 m. birželio 15 d. Beveik visos labai ryškiai parodo savus išgyvenimus sudėtingose Sibiro tremties sąlygose, su smulkiais įvykiais, pokalbiais, netgi humoro intarpais.

Aštuoniolikos autorių prisiminimai, jų išgyvenimai skirtingi, kaip skirtingi ir aprašymo stiliai, tačiau per visus tiesiasi bendras patriotizmo, tėvynės meilės siūlas.

Nėra pagrindo tikėtis, kad bus išleista „Ešelonų sesės“ antroji laida ir paskleista tarp užsienio lietuvių. Gal vienintelė galimybė užsienio lietuviams šiuos istorinius prisiminimus ar bent jų dalį perskaityti „Draugo“ atkarpoje. Šios kančių istorijos pažinimas išeivijos lietuvių tarpe yra labai svarbus, nes jis parodo visos Lietuvos genocido kancias, atneštas sovietinės okupacijos. Mes turime jas žinoti ir jų nepamiršti. Ypač dabar, kai minime mūsų tautos golgotos kelią — baisų birželį.

Bronius Juodelis

AS — PABĖGUSI IŠ TREMTIES KONSTANCIJA BANIONIENĖ

Gyvenau Panevėžyje ir dirbau 7-oje pradinėje mokykloje prie Nevėžio.

Kartą, kai ruošiau pietus savo keturiems mažamečiams vaikams, atėjo nepažįstamas civiliai apsirengęs žmogus, sėdo prie stalo ir ėmė surašinėti visus šeimos narius: vardus, pavardes ir gimimo metus. Vyro nebu-

vo namuose, jis dirbo kaime netoli Kupiškio, tai ir jo adresas užrašė. Aš norėjau, kad įrašytų dar vaikų auklę, Laurokietio Kazimę. Jis atsisakė, atseit ji šeimai nepriklausanti. Man norėjosi daugiau asmenų surašyti, galvojau, kad tai daroma dėl duonos kortelių. O gal sugrąžins namus, nacionalizuotus 1940 m. pradžioje?

— Kam taip tiksliai surašinėjate?

Jis man atsakė trumpai ir kategoriškai:

— Negalima sakyti.

Taip švelniai prasmuko šie žodžiai pro ausis, nepalikę jokio pėdsako!

Rytojaus dieną nuėjusi į mokyklą paklausiau mokytoją Ulevičienę, gyvenančią to patio Nevėžio gatvėje, netoliese nuo mūsų:

— Ar vakar pas jus buvo užėjęs žmogus, ar surašinėjo šeimas?

— Niekas vakar pas mus nebuvo ir nieko nesurašinėjo.

Neramu pasidarė, kai mokytoja patraukė petiais ir liūdnei nusišypsojo. Matyt, viską jautė, žinojo ir nuamatė, tik man nieko nepasakė, o aš per daug nekrepiau dėmesio. Apie ištrėmimą nieko nenučiuokiau. Jeigu kas nors būtų man pasakęs: „Slėpkis, tave areštuos, arba, kitaip tariant, išves“, — būčiau nepatikėjusi. Negi vėš už tai, kad 17 metų dirbau stropiai, auginau keturis mažus vaikus. Darbo man užteko iki kaklo. Įsitraukti į kokią organizaciją man nebuvo nei patraukimo, nei laiko. Šalinaus nuo viso to. Užteko, kad vyras visur skverbdavosi, kur reikia ir nereikia.

Prieš pat mokslo metų pabaigą, 1941 metų birželio 13 dieną, nuvedėme mokinius į polikliniką skiepyti. Kartu ir mokytojus skiepijo, nepamenu, nuo kokios ligos. Parežusi namo tuojau atsiguliau, nes blogai pasijutau: krėtė šaltis, svaigo galva ir pakilo temperatūra. Vakare apie 9 val. atėjo brolis Petras su žmona Gene

kviesti mane kartu eiti į „Vienybės“ klubą, kur dažnai lankydavomės. Čia vakarais, ypač šeštadieniais ir sekmadieniais, rinkdavosi visa Panevėžio „smetona“. Jaukiai ir maloniai praeidavo vakaras su šokiais, muzika, dainomis. Dėl ligos atsisakiau kartu eiti. Ilgai negalėjau užmigti, blaškiausi, vaitojau, kliedėjau. Man gerai įmigus, vidurnaktį lyg per sapną, girdžiu kieme ir viduje triukšmą, beldimą į duris, šauksmą: „Pustyte, pustyte, atkroite dveri!“

Kas gi čia vidurnaktį taip drąsiai šaukiau? Išgąstio perimta atsisėdau lovoje ir klausausi, kas bus toliau. Greta, kitame kambaryje, gyvenantis kaimynas Motekaitis Juozas atidarė duris. Netrukus į miegamąjį sugriuvo keturi vyrai: du kareiviai ir du civiliai. Vienas iš jų žydas. Kareiviai apsisukę tuojau išėjo kieman. Žydas ėmė kelti vaikus, o man liepė rengtis.

— Jus esate perkeltami į kitą respubliką neribotam laikui. Duodate pasiimti 100 kg reikalingiausių daiktų. Tuojau ruoškitės, o mes tuo tarpu padarysime kratą. Kur ginklai, kur vyrai?

— Nei vyro, nei ginklų aš neturiu. Kam jie mums? Ieškokit, darykit, ką tik norite, jūsų valia. Aš sergu, man temperatūra, niekur nevažiuosiu ir vaikų nekelkit, mažoji taip pat serga.

Lūpos džiūsta, gerklėje kartu, nei šlakelio drėgmės kuo pavilgyti, tartum liežuvis prie gomurio pridžiūvo. Kalbėt negaliu. Kraujas sustingęs gyslose, rodos, ir praplovus nebėgtų. Karštis pakilo iki 39°. Rodau termometrą. Niekas nežiūri, niekam galva dėl to neskauda, tik vis ragina: „Greičiau, greičiau ruoškitės!“ Sėdžiu lovoje lyg kliedėdama, nieko nesuprantu, argi iš tikrųjų reikės išvykti? Ne, gal čia sapnas? Noriu keltis — nepajėgiu. Svyruodama priėjau prie durų, už kurių gyveno dvi merginos (Elzė dirbo saugume) komunistės.

Bus daugiau

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

ATLEISKITE IR JUMS BUS ATLEISTA

Kun. Rimantas Gudelis, Naujamiesčio ir Bercionų parapijų klebonas Panevėžio vyskupijoje, atvyko į Čikagą 1997 m. gruodžio 23 d. Jis atvyko studijuoti pastoracinės teologijos, bet ir įgijo magistro laipsnį 2000. Kartu kun. R. Gudelis ejo vikaro pareigas Švenčiausiosios Mergės Marijos Gimimo parapijoje. Studijuodamas ne gimtąją kalbą ir eidamas vikaro pareigas, jis bėgė ne tik magistratūros studijas, bet ir Catholic Theological Union prie Čikagos universiteto gavo daktaro laipsnį iš teologijos bei kultūrinų santykių.

Kuošdamas savo daktaro darbą, kun. R. Gudelis kalbėjosi su daugeliu įžymių Lietuvos disidentų apie susitaikymo teologiją ir susitaikymo procesą Lietuvoje. Vienas iš kalbintųjų buvo šviesios atminties monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas. Pokalbis vyko 3 mėn. prieš monsinjoro K. Vasiliausko mirtį.

Prof. Kazimieras Vasiliauskas

— Jums teko patirti saugumo priespaudą, iškentėti lagerius. Ar esate kada nors patyrę, kad blogio darytojas nori Jūsų atsiprašyti, ar tokie žmonės visuomet jaučiasi teisūs?

— Apie tai niekada nesu galvojęs. Man visada atrodė, jog teisybė yra F. Dostojevskio, teigęs, kad gerio ir blogio kova tęsiasi nuo ankstyviausių vaikystės metų iki paskutinio žmogaus atodūso. Deja, ne visuomet laimi geris, kartais laimi ir blogis. Kalbant apie šitą — gerio ir blogio — kovą, mane visuomet labiausia domina žmogaus vidinis pasaulis.

Konkrečiai kalbant, ar teko sutikti daug tokių žmonių, kurie man asmeniškai blogo padarė, kuriems aš norėčiau atkeršyti ar ką bloga padaryti? Atrodo, kad tokių žmonių aš kaip ir nesutikau.

— Visuomenė akylai stebi dvasininkiją ir ypač iškiliuosius mūsų dvasininkus, kurie atlaikė persekiojimus. Dabar pastebima, kad kai kurie iš jų nesiekia vidinio atlaidumo, susitaikinimo, tarsi neturi jėgų šitokiam dvasinės minties posūkiui naujoje mūsų visuomenės situacijoje. Jūs esate Santarvės premijos laureatas, gyvenate susitaikymo dvasia. Kaip Jums tai pavyksta?

Atsakydamas į šį klausimą, pirmiausia norėčiau paaiškinti, kaip sprendžiamos įvairios nesantaikos tarp žmonių. Būtų gerai, kad mes, ti-

kontieji, ypač kunigai, tuos klausimus spręstume kaip nurodo evangelija. Mes žinome, kad pirmieji kankiniai, šv. Sebastijonas, šv. Steponas, patyrė didelę neteisę, bet jie kažkaip sugebėjo išvengti keršto, neapykantos. Visas nuoskaudas jie išgyveno su malda.

Man būnant nelaisvėje, pokario metais teko matyti daugybę gražių pavyzdžių. Profesorius Karsavinas, nors ir buvo nuteistas už nieką, jokio nusikaltimo nepadaręs, bet nekūrė jokių keršto planų. Jis kūrė nuostabius religines keršyti lietuviams. Tačiau jis išspūdį paliko vienas Vilniaus universiteto rektorius, vėliau tapęs vyskupu. Kai grįžo iš tremties vokiečių laikais, visi galvojo, kad jis kviesis lenkus keršyti lietuviams. Tačiau jis iš saktyklos šv. Jono bažnyčioje pasakė tokius žodžius: „Jis senų laikų 'inome, kad didžiausias malonumas yra kerštas... dievų, kurių vardai rašomi iš mažosios raidės. O mūsų Dievas yra meilės dievas. Aš dekingas Apvaizdai, kad patyriau tiek daug nuoskaudų. Tik dabar supratau, ką reiškia krikščioniškai mylėti“.

— Po socialinių konfliktų: okupacijų, priespaudų Bažnyčia skelbdavo susitaikinimo, atlaidumo teologiją. Daugelis kritikuoja, kad mūsų Bažnyčia susidėjo su „reakcingomis dešinišiomis jėgomis“. Ar tai nepakenkė mūsų visuomenės dvasiniam augimui, bažnyčios autoritetui?

— Man atrodė, kad taip. Dėl to, kad Bažnyčia buvo persekiojama prasidėjus keršto, pykčio prasiveržimams iš pačių bažnyčios atstovų. Taip pat turėjo įtakos kai kurių partijų iešojimai, kaip surasti tuos nusikaltėlius ir kaip jiems atkeršyti. Be abejo, Bažnyčia daugelį pasidarė lyg mažiau šviečianti.

Man vis pasitaiko dalyvauti buvusių politinių kalinių suvažiavimuose. Aš vis dėlto išdriščiau pareiškti, kad jeigu mes areštavo, tai čia ne pralaimėjimas, net jeigu ir kenčėme — ne pralaimėjimas. Didžiausia laimė žmogui — ne didelių turtų turėjimas, bet turėti idėją, kovoti, kentėti ir mirti. Jeigu mes, gyvendami kalėjimuose, tremtyje, šitą kankinių kantriai pakeliamą, tauriai pakeliame, tada grįžtame laimėtojai. O jeigu puolame į keršto, neapykantos liūną, tada įvyksta mūsų, kaip kalinių ir krikščionių, pralaimėjimas. Už kilnius dalykus reikia kilniai kovoti.

— O kaip su tais, kurie sovietmečiu turėjo naudą kolaboruodami? Kaip ir juos reaguoti?

— Matot, kolaboravimo sąvoka yra labai plati. Jeigu kolaboravimas buvo toks, kuris išdavė žmogų, partizaną, tai čia, be abejo, yra nusikaltimas. Tai įvertinti gali ir privo teisėtvarka.

Mes laikėmės tarybinių įstatymų. Buvo uždrausta laisvą daug kas, pvz., mokyti vaikus katekizmo. Vieni aštriau su tuo kovodavo, kiti ieškojo kokių nors būdų, kaip padaryti, kad įstatymai būtų nepažeisti. Net vienas toks užverbuotas, dabar gerb. klebonas, pasirašė, kad seminarų mokydamasis kas vasarą vieną kartą susitikus su sau-

gumu ir praneš, kas paskutinis išeina po pamaldų. Jis, žinoma, tą padarydavo, bet tarsi eidavo iš proto, jautėsi didelį nusikaltimą padaręs. Ar tokios rūšies kolaboravimą reikia laikyti dideliu nusikaltimu? Jam labai norėjosi kunigu būti. Buvo pasakyta, kad jeigu jis nesuteiks tokių žinių, į seminarį neįims. Buvo taip žiūrima: ar geru, ar piktu, mes galime daugiau laimėti dėl Bažnyčios. Taigi vertinti reikia labai atsargiai.

— Vieni bendrabarbiuodavo dėl garbės, dėl karjeros ar geresnės vietos, o kiti dalis dvasininkijos, nesutikusi bendrabarbiuoti, buvo nustumta į nušalinamą vietą. Ar Jūs būdamas čia, Lietuvoje, jaučiate įtampą šių dviejų grupių? Ar galima ką nors pakeisti?

— Tai turbūt priklauso nuo vertintojų. Žinoma, buvo tokių, kurie dėl „trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto“ pasak V. Kudirkos, bendrabarbiavo su saugumu. Šiuo momentu tai silpna vieta. Man atrodo, kas yra labai blogai, jog tokių buvo. Žinau keletą, bet dabar jiems juk nerūpi kerštauti. Jie tada bažnytinį darbą dirbdavo. Kenkia Bažnyčiai nekenkė, galėjo pasidaryti didelių remontus.

Man asmeniškai teko patirti: jeigu nebūsi kolaborantas, važiuosi pas baltas meškas ir ten numirsi. Jie man tada aiškino, koks Bažnyčiai bus nuostolis. Jie mokėdavo kalbinti, ir buvo žmonių, kurie neatsilaikydavo. Ar jie dabar verti mūsų paniekos, pasmerkimo? Man atrodo, kaip geri krikščionys mes galime galintis, kad šitie žmonės šiuo atveju nepajėgė pasielgti kaip tikri Kristaus skelbėjai. Man iš tiesų jų gaila. Tačiau mušti jų žmonių aš nesiruošiu.

— Kam sunkiau tarti atsiprašymo žodį: ar buvusiam blogio darytojui, ar aukai?

— Blogio darytojui.

— Kiek Jūs žinote blogio darytojų, buvusių saugumo agentų, kurie atsiprašė?

— Kadangi aš šiuos dalykus žinau ne itin gerai, apie tai turėtų pasakyti kiti. Mane išdavė partizanai. Juos išdavė, kankino, ir jie išdavė. Kita vertus, tardymo metu kai kurie mušė. Kurių man reikėtų paieškoti: kurie išdavė ar kurie mušė? Nežinau, neieškau nei vieno, nei kito. Aš kalendavoju tai, kurie išdavė, iš klausiau iš patinėlių. Po kurio laiko juos areštavo ir jie pranešė, kad aš juos mačiau ir klausiau išpatinėlių. Užteko medžiagos dešimčiai metų kalėjimui. Aš dabar galvoju, kad tie žmonės neatlaikė tardymo kancijų. Žinau net didelį intelektualų, garsių poetų, neatlaikiusių kankinimų ir viską išdavusių. Bet jie dabar gerbiami, laikomi didvyriais...

— Mūsų tautai po sovietinių metų yra labai sunku atsisakyti, kas yra blogio darytojas, o kas — auksa, morališkai palaužtas žmogus...

— Žinoma, kad yra visokių. Kad tie vis blogio darytojai būtų vienos spalvos... Bet ir jie įvairūs. Blogi gali padaryti ir tas, kuris nuėjo į mišką, kovodamas už Lietuvą, ir tas, kuris ieškojo garbės ir geros vietos. Tas kunigas, kuris, mano žiniomis, daugiausia išdavęs, yra psichinis ligonis. Saugumiečiai jį įtikino, kad kiekviena valdžia yra iš Dievo. Pasitarnaudamas tarybų valdžiai, pasitarnausi Dievui. Jis tuo patikėjo.

— Kokie šv. Rašto ar Kristaus žodžiai Jūs labiausiai įkvėpia siekti susitaikinimo dvasios, susitaikinimo teologijos veikloje

Trumpai apie viską

* Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) pripažino, kad Lietuva yra laisva nuo poliomiellito sukėlėjo. Tai liudijantis pažymėjimas Lietuvos visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos atstovams ir nacionalinės Poliomiellito likvidavimo ir sertifikavimo komisijos nariams buvo įteiktas Kopenhagoje vykusioje PSO konferencijoje. Poliomiellitas yra vaikų infekcinis paralyžius — ūminė infekcinė liga, pažeidžianti centrinę nervų sistemą. Šia liga dažniausiai serga 1-5 metų vaikai. (BNS)

* Dešimties dienų bendrojo fizinio rengimo stovyklą Kaune pradėjo ledo šokių pora Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas. Su tuoktiniai naujajam sezonui pradėjo rengtis gegužės pabaigoje, po atostogų Egipte. Maskvoje jie pradėjo kurti naujus šokius, nors kitą sezoną ir neketina dalyvauti oficialiose varžybose. (LR, Elta)

* Lietuvos darbo birža, patobulinusi jaunimo integracijos į darbo rinką programą „Talentų bankas“, suteikia galimybę aukštos kvalifikacijos specialistams, aukštųjų mokyklų absolventams bei paskutinių kursų studentams užpildyti anketą interneto svetainėje www.ldb.lt. Darbo biršos duomenimis, šiemet mokyklos įstaiga baigs apie 32,000 aukštųjų, aukštesniųjų ir profesinių mokyklų absolventų. Pernai ieškodami darbo į teritorines darbo biržas kreipėsi per 12,500 absolventų. (BNS)

* Skandalas kilo Lietuvos kūno kultūros akademijoje. Kauno nusikaltimo pasaulio atstovui, kelis kartus už sūktavimą stambiu mastu teistam Deivui Ganusauskui, pravarde Mongolukas, Lietuvos kūno kultūros akademijoje (LKKK) neteisėtai išduotas LKKK aukštojo mokslo baigimo diplomą. Studento, kurio diplomą dabar panaikina, nepamėta ne vienas deštytojas. Būsimasis graikų-romėnų imtynių treneris „studentavimo“ 5 metus praleido u groty Alytaus grietiojo režimo pataisos darbų kolonijoje. Šiuo atveju jau susidomėjo specialiosios tarnybos, LKKK neakivaizdinių studijų fakultete atliekamas dokumentų patikrinimas. (R, Elta)

* Stribams ir karo veteranams — dovana. Netrukus nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas galės gauti lietuvių tautos genocido vykdytojai. Konstitucinio teismo sprendimas sukelė teisinę sumaištį ne tik opozicijoje, bet ir valdancioje daugumoje. Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovė Dalia Kuodytė susidariusią situaciją pavadino skandalu. Dešinioji Seimo opozicija tokią situaciją vadina kurioziška ir ketina siūlyti skubiai priimti įstatymo pataisas, kurios neleisų sulgynti nuo sovietinės tvarkos nukentėjusių bei represinėse struktūrose dirbusių žmonių. (R, KD, Elta)

* Lietuvoje gyvena beveik 90,000 Jonų ir Janinų, bet savaigalę ne tik jie prie laužų šventė vadinės ir džiangėsi ilgiausiomis dienomis. Sostinėje linksmybės prasidėjo dar penktadienį, šeštadienį jos vyko senojose Kernavėse ir daugybėje miestelių bei priemiesčių. Kauniškiai švėsti Joninių rinkos tradicinėse vietose — Santakoje ir Dainų slėnyje. (KD, LR, Elta)

* Klaipėdos paplūdimiai neatitinka ne tik Ispanijos, Turkijos ar JAV kurortuose keliamų reikalavimų, bet ir Lietuvoje patvirtintų higienos normų. Nėra geriamo vandens, dujų, tualetų, kuriuose būtų galima nusiplauti rankas. Klaipėdos visuomenės sveikatos centrui kur kas prastesniau buvo išreikalauti, kad plautuves rankoms su vandens talpomis įsirengtų paplūdimio užkandinės, nei kartą pareikalauti, kad savivaldybė Melnragės, Girulių ir Smiltynės paplūdimius parversų civilizuota zona. (K, Elta)

* Iki 2015 m. pirmoji tramvajaus linija sostinėje turėtų sujungti stotį ir Santariškių rajoną, o antroji — Justiniškes ir Lazdynus. Planuojama, kad Vilniuje įrengtas modernusis tramvajus aptarnautų apie 50 proc. sostinės gyventojų. Visos infrastruktūros, kurios ilgis — apie 45 kilometrai, įrengimas kainuotų apie 2.5 mlrd. litų. Įgyvendinti šiam projektui lėšų ieškoti užsienio įves-tuotojų. (L2, Elta)

* Armėnijos prezidentas nori susipažinti su Lietuvos euroatlantine patirtimi

Atkelta iš 1 psl.

vykdamas ekonomikos reformas. R. Kočarian „suprantamą“ vadino Lietuvos siekti tapti NATO nare.

Po prezidentų susitikimo Lietuvos ir Armėnijos gynybos ministerijų atstovai pasirašė dvišalį susitarimą dėl bendrabarbiavimo karinėje srityje. V. Adamkus išreiškė viltį, jog

JAV NBA klubo „Cleveland Cavaliers“ vidurio puolėjas Žydrūnas Ilgauskas džiaugiasi, kad šią vasarą jam nebereikia gydytis traumų. „Gerai, kad nebetrūks jaudintis dėl savo pedos. Tiesiog galiu dėmesį sutelkti krepšiniui“, dienraščiui „The Beacon Journal“ teigė Lietuvos krepšininkas, kuriam nuo 1998 metų dėl traumų vasaras tekdavo praleisti be krepšinio. (EPA-ELTA nuotr.)

* Opozicinė Seimo Liberalų frakcija pareiškė esanti „šokiruota“ premjero Algirdo Brazausko sprendimo apdovanoti vidaus reikalų ministrą Juozą Bernatonių vardinu ginklų po šurkštus policijos elgesio su taikiais demonstrantais ir vilniečiais Kinijos prezidento Jang Zemin vizito Lietuvoje metu. (KD, Elta)

* Skandalas kilo Lietuvos kūno kultūros akademijoje. Kauno nusikaltimo pasaulio atstovui, kelis kartus už sūktavimą stambiu mastu teistam Deivui Ganusauskui, pravarde Mongolukas, Lietuvos kūno kultūros akademijoje (LKKK) neteisėtai išduotas LKKK aukštojo mokslo baigimo diplomą. Studento, kurio diplomą dabar panaikina, nepamėta ne vienas deštytojas. Būsimasis graikų-romėnų imtynių treneris „studentavimo“ 5 metus praleido u groty Alytaus grietiojo režimo pataisos darbų kolonijoje. Šiuo atveju jau susidomėjo specialiosios tarnybos, LKKK neakivaizdinių studijų fakultete atliekamas dokumentų patikrinimas. (R, Elta)

* Stribams ir karo veteranams — dovana. Netrukus nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas galės gauti lietuvių tautos genocido vykdytojai. Konstitucinio teismo sprendimas sukelė teisinę sumaištį ne tik opozicijoje, bet ir valdancioje daugumoje. Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovė Dalia Kuodytė susidariusią situaciją pavadino skandalu. Dešinioji Seimo opozicija tokią situaciją vadina kurioziška ir ketina siūlyti skubiai priimti įstatymo pataisas, kurios neleisų sulgynti nuo sovietinės tvarkos nukentėjusių bei represinėse struktūrose dirbusių žmonių. (R, KD, Elta)

* Klaipėdos paplūdimiai neatitinka ne tik Ispanijos, Turkijos ar JAV kurortuose keliamų reikalavimų, bet ir Lietuvoje patvirtintų higienos normų. Nėra geriamo vandens, dujų, tualetų, kuriuose būtų galima nusiplauti rankas. Klaipėdos visuomenės sveikatos centrui kur kas prastesniau buvo išreikalauti, kad plautuves rankoms su vandens talpomis įsirengtų paplūdimio užkandinės, nei kartą pareikalauti, kad savivaldybė Melnragės, Girulių ir Smiltynės paplūdimius parversų civilizuota zona. (K, Elta)

* Iki 2015 m. pirmoji tramvajaus linija sostinėje turėtų sujungti stotį ir Santariškių rajoną, o antroji — Justiniškes ir Lazdynus. Planuojama, kad Vilniuje įrengtas modernusis tramvajus aptarnautų apie 50 proc. sostinės gyventojų. Visos infrastruktūros, kurios ilgis — apie 45 kilometrai, įrengimas kainuotų apie 2.5 mlrd. litų. Įgyvendinti šiam projektui lėšų ieškoti užsienio įves-tuotojų. (L2, Elta)

* Armėnijos prezidentas nori susipažinti su Lietuvos euroatlantine patirtimi

Atkelta iš 1 psl.

vykdamas ekonomikos reformas. R. Kočarian „suprantamą“ vadino Lietuvos siekti tapti NATO nare.

Po prezidentų susitikimo Lietuvos ir Armėnijos gynybos ministerijų atstovai pasirašė dvišalį susitarimą dėl bendrabarbiavimo karinėje srityje. V. Adamkus išreiškė viltį, jog

• SKELBIMAI •

PASLAUGOS	SIŪLO DARBĄ
TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS. H. DECKYS TEL. 773-585-6624.	Reikalingi darbuotojai pardavimų valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrai. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.
ELEKTROS [VEDIMAI-PATAISYMAI]. Turu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 773-779-3313 KLAUDIJUS PUMPUTIS	Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Chicago and Milwaukee area. Tel. 800-820-6155.
AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. 708-424-8654 773-581-8654	PARDUODA Kaune parduodamas naujai statytas „condominium“. Skambinti tel. 011-370-437-314898, Jurgis.
Vidutinio amžiaus moteris ieško darbo prižiūrėti vaikus arba senelius. Tel. 630-705-1204; 630-865-7227	Skubiai reikalingi PERKRAUSTYTOJAI Skokie kraustyto kompanijai. Tel. 847-673-3309.
	Tai - Jūsų laikraštis DRAUGAS THE LITHUANIAN AMERICAN PRESS

Armėnijos prezidentas nori susipažinti su Lietuvos euroatlantine patirtimi

Atkelta iš 1 psl.

vykdamas ekonomikos reformas. R. Kočarian „suprantamą“ vadino Lietuvos siekti tapti NATO nare.

Po prezidentų susitikimo Lietuvos ir Armėnijos gynybos ministerijų atstovai pasirašė dvišalį susitarimą dėl bendrabarbiavimo karinėje srityje. V. Adamkus išreiškė viltį, jog

Daugiau kaip 2,000 lietuvių laimėjo „žalią kortelę“

Atkelta iš 1 psl.

2003 metų vizų loterijos rezultatus šią savaitę paskelbė JAV Valstybės departamentas. Loterija vyko nuo 2001 metų spalio 1-osios iki spalio 31 dienos. Dėl 50,000 „žaliųjų kortelių“ varžėsi 6.2 mln. įvairių pasaulio valstybių gyventojų.

2004-ųjų loterija vyks nuo šių metų spalio 7-osios iki lapkričio 6 dienos. Apie jos sąlygas JAV Valstybės departamentas praneš vasaros pabaigoje.

JAV lietuvis prisaikdintas miestelio meru

Atkelta iš 1 psl.

Pasak P.Rimeikio, ambasadoriaus dalyvavimas inauguraciją iš teismo pusrūsio, kuriame nuolat vykdoma oficialaus naujojo mero prisaikdinimas, perkėlė į Teismo rūmus, o gatvė, vedanti Teismo rūmų link, buvo paklota nauja asfaltu danga.

Plečiantis Vašingtonui miestas ir apie 70 km į pietus nuo JAV Sostinės prasidedanti

Lietuvos ūkio pažanga pasauliui tebėra paslaptis

Atkelta iš 1 psl.

tarp valstybės institucijų nėra jokios koordinacijos, o kai kurie aukšti pareigūnai net negali pasakyti, kuri įstaiga yra atsakinga už valstybės propagandą užsienyje.

„Išties liūdna, kad nesigirama laimėjimais“, sakė buvęs Lietuvos ekonominės plėtros agentūros (LEPA) direktorius Vytautas Gruodis. LEPA, kurios viena užduočių yra rūpintis Lietuvos įvaizdžiu užsienyje, negauna iš biudžeto lėšų valstybei populiarinti. Pastaraisiais metais agentūra

netrukus susitikimas ims rengti Lietuvos ir Armėnijos verslininkai, kad būtų išplestas ekonominis bendrabarbiavimas.

Tai — pirmasis Armėnijos prezidento vizitas į Lietuvą per visą diplomatinę santykių istoriją. Lietuvos vadovai Armėnijoje nėra viešėję.

30,000 gyventojų turinti Kaldoriaus dalyvavimas inauguraciją iš teismo pusrūsio, kuriame nuolat vykdoma oficialaus naujojo mero prisaikdinimas, perkėlė į Teismo rūmus, o gatvė, vedanti Teismo rūmų link, buvo paklota nauja asfaltu danga.

Plečiantis Vašingtonui miestas ir apie 70 km į pietus nuo JAV Sostinės prasidedanti

Lietuvos ūkio pažanga pasauliui tebėra paslaptis

tarp valstybės institucijų nėra jokios koordinacijos, o kai kurie aukšti pareigūnai net negali pasakyti, kuri įstaiga yra atsakinga už valstybės propagandą užsienyje.

„Išties liūdna, kad nesigirama laimėjimais“, sakė buvęs Lietuvos ekonominės plėtros agentūros (LEPA) direktorius Vytautas Gruodis. LEPA, kurios viena užduočių yra rūpintis Lietuvos įvaizdžiu užsienyje, negauna iš biudžeto lėšų valstybei populiarinti. Pastaraisiais metais agentūra

Pedagoginio lituanistikos instituto absolventai mokslo metų uzbaidymo iškilmėse š.m. birželio 1 d. Jaunimo centre, Čikagoje. Iš kairės: Dominykas Aukštuolis, Živilė Bielskute, Viktorija Trakytė, Tadas Raudzius, Šarūnas Varnauskas, Vilija Pauliūtė, Darius Sutrinaitis.

NAUJA PEDAGOGINIO LIT. INSTITUTO ABSOLVENTŲ LAIDA

Išėjimoje pagrindinį lituanistinio švietimo darbą per 50 metų atlieka šeštadienių lietuviškos mokyklos didžiuliuose lietuvių telkiniuose JAV ir Kanadoje. Daug metų jose mokytojų iš Vokietijos DP stovyklų čia suvažiavę pedagogai, Vokietijoje turėję platų lietuvišką pradžios mokyklų ir gimnazijų tinklą. Jiems išėjimui ar iškeliaujant į amžinybę, buvo būtina ruošti naujus šeštadienių mokyklų mokytojus iš jaunosios kartos. Greta to, reikėjo aukštesnės pakopos šeštadienių lituanistinės mokyklos baigusių toliau tobulinti lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, kultūros žiniją, plečiant lietuviškos sąmonės ugdymą.

Šis ugdymas buvo labai reikalingas lietuviškų jaunimo organizacijų vadovų vių paruošimui ir tolimesniai Lietuvos Bendruomenės išlaikymui.

Institui 44 metai

Pedagogo Domo Veličkos ir jo bendradarbių 1958 m. įkurtas Pedagoginis lituanistikos institutas šįmet išleidžia 16-tąją absolventų laidą. Nuo 1958 m. PLI yra baigę 362 jaunuoliai-ės. Jame per tą laiką studijavo 698 asmenys.

Per 44 metus PLI turėjo 5 rektorius. Ilgiausiai šias pareigas eina prof. dr. Jonas Rackauskas. Per visą laikotarpį turėjo 6 direktorius, šias pareigas ilgiausiai einant Stasei Petersonienei. Per visą laiką čia dėstė 67 lektoriai, 15 metų dirbus ir šių eilučių autoriui. Šiuo metu lektoriais yra kun. K. Ambrasas, Aldona Bikulčiūtė, Virginija Paplauskienė, Ramutė Plioplytė, Antanas Rašmas, Milda Šatienė ir Ligija Tautkuvienė.

Šių mokslo metų pradžioje PLI užsiregistravo 20 studentų, o metus užbaigę 16 studentų.

Šauni trečioji „banga“

PLI viso 3 metų kurso su diplominiu darbu absolventai penki iš septynių yra neseniai atvykę iš Lietuvos: Virginija Aleksandravičiūtė, Dominykas Aukštuolis, Giedrė Elekšytė, Tadas Raudzius ir Šarūnas Varnauskas. Gražiai nuaugę ir tinkamai užbaigtuvėms apsiėmę, absolventai atkreipė visų dalyvių dėmesį diplomų įteikimo šventėje, š.m. birželio 1 d., Jaunimo centro apatinėje salėje.

PLI visą kursą užbaigę ir dvi antrosios „bangos“ atžalos: Živilė Bielskute ir Viktorija Trakytė.

PLI dviejų metų kurso baigimo diplomą gavo Vilija Pauliūtė.

Diplomų šventė

Į diplomų įteikimo šventę PLI absolventų 16 laidai buvo

Živilė Bielskute atsisveikina visų Pedagoginio lit. instituto absolventų vardu.

sukviesti absolventai, jų tėveliai, dabartiniai lektoriai, kai kurie buvę lektoriai ir Pedagoginio lituanistikos instituto mecenatai.

Šventės įvadinį žodį tarė dir. Stase Petersonienė, sveikindama absolventus ir visus susirinkusius, kurių buvo pilna apatinė salė. Svečius priiminėjo ir vaišes tvarkė PLI tartininkė Hedvina Dainienė su padėjėjomis, visus sodinant prie vaišės paruoštų stalų.

Diplomus absolventams įteikė rektorius prof. dr. Jonas Rackauskas. Prisiminimui knygas įteikė Antanas Rašmas, o Milda Šatienė dovanavo po rožę.

Baigusiems PLI rektorius linkėjo panaudoti čia gautas žinias jaunesniųjų lietuviukų

švietimui lituanistinėse mokyklose ir darbams Lietuvių Bendruomenėje. Dir. S. Petersonienė linkėjo absolventams nepamiršti, iš kur atėjo, ir toliau eiti lietuviybės išlaikymo keliu. Ji dėkojo visiems mecenatams, kurie materialiai ir moraliai remia institutą. Ypač Lietuvos fondui, LB Švietimo tarybai, Vydūno fondui, LTA sambūriui ir visiems talkininkams.

Garbės diplomai

Garbės diplomai buvo įteikti: Zuzanai Juškevičienėi, Vytautui Janulaičiui, dr. Birutei Kasakaitienei, Danutei Mačernienei, Vytautui Mikūnui, Margaritai ir Vaclovui Momkams, Virginijai Paulienei, Mildai ir Viktorui Šatams, dr. Alfonsui Šešplaukiui, Antaninui ir Juozui Vasiukevičiams, Jūratei ir Jonui Variakojams ir dr. Astai Veličkaitėi.

Šventę raštu sveikino Z. Juškevičienė ir JAV LB Švietimo tarybos vardu — Juozas Polikaitis.

Absolventų vardu padėkos žodį tarė Živilė Bielskute.

Kun. Jonui Duobai sukalbėjus maldą, prasidėjo vaišės ir šeimyniškas pabendraimas. Vaišių metu visi linkėjo Pedagoginiam lituanistikos institutui gyvuoti dar daug metų ir skleisti lituanistikos žinias mūsų jaunesnei kartai išėjimoje.

Br. Juodelis

LIETUVOS STUDENTAI AMERIKOJE

Š. m. birželio mėnesio viduryje į Clevelandą atvyko arti penkių dešimčių studentų iš Lietuvos. Milijoninio tiražo Clevelando dienraštis „The Plain Dealer“ ta tema išspausdino ilgą straipsnį, kurį originaliai užvaidino taip: „Clevelando lietuvių visuomenės ištisia studentams rankas“. Tai specialios darbų aprūpinimo programos rezultatas. BM bendrovė pažadėjo, kad atvykę studentai bus aprūpinti darbu ir gyvenvieta. Pagal oficialią sutartį, jiems suteiktos trijų mėnesių darbo vizos, o po trijų mėnesių jie turės grįžti į Lietuvą. Tačiau, tai grupė atvykus, toji juos paviliojusi bendrovė pasielgė labai apgaulingai. Nebuvo studentams nei darbų, nei gyvenviečių. Del to su energija į darbą puolė LR garbės konsulė Ingrida Bublienė. Lietuvių visuomenė, kas jiems reikalinga — ir darbu, ir gyvenvieta. Tai tikras lietuviškos ir vaišingumo, ir vienybės įrodymas. Antra vertus, atvykėliai džiaugsis tuo, kad pavyks uždirbti dolerių, kurie jiems Lietuvoje labai pravers.

straipsnį. Teko patirti, kad vienoje vaišingoje pastogėje apsisitojo arti dešimties studentų.

Ingrida Bublienė Clevelando apylinkėse bei kituose artimuose miestuose surado studentams darbus. Pagal neįvykdytą „sutartį“, visi studentai turėjo būti ne vien darbais ir gyvenvietėmis aprūpinti, bet iš anksto numatytoje programoje jie turėjo keliauti, kad susipažintų su Amerika. Deja, susidėjus tokioms nepalankioms sąlygoms, turbūt nepavyks suorganizuoti tų kelionių.

Graudu, kad dėl tokios apgavystės visa studentų aprūpinimo našta teko Ingridai Bublienei, tačiau Clevelando lietuviškoji visuomenė yra paslaugi ir draugiška, todėl atvykę studentai yra aprūpinti viskuo, kas jiems reikalinga — ir darbu, ir gyvenvieta. Tai tikras lietuviškos ir vaišingumo, ir vienybės įrodymas. Antra vertus, atvykėliai džiaugsis tuo, kad pavyks uždirbti dolerių, kurie jiems Lietuvoje labai pravers.

Aurelija M. Balašaitienė

ŽVILGSNIS Į TAUTINIŲ OLIMPIADŲ PRAEITĮ

Pirmoji Lietuvos tautinė olimpiada įvyko jau senokai, — dar prieš II pasaulinį karą — 1938 metais, tuometinėje laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune. Tada Amerikos lietuvių buvo sudarę didelę ir gausią lietuvių sportininkų delegaciją, kuri apjungė geriausius to laikotarpio JAV lietuvių atletus. Daugelyje JAV miestų buvo įsteigti komitetai ar paskirti žmonės, kurie rūpinosi sportininkų suradimu, paruošimu, pinigų kelionei rinkimu. Tuomet Amerikos lietuvių tarpe apie šį įvykį buvo kasdien kalbama ir jam ruošiamasi, kaip didžiulei šventei.

Todėl nenustabu, kad JAV lietuvių sportininkai Kaune laimėjo daugiausia prizinių vietų ir įrodė, kad Amerikos lietuvių yra gerai susiorganizavę kaip tautinę grupę, pa-

jėgus įvairiose sporto šakose. Tuomet garsas apie Amerikos lietuvių plačiai nuskambėjo po visą Lietuvą. Turimi leidiniai ar iškarpas iš tų dienų kaip tik liudija šį faktą.

Ir patioje Lietuvoje ši olimpiada buvo didžiulis įvykis — ne vien tik sporto, bet ir tautiško demonstravimas. Jei-gu Amerikos lietuvių delegacija buvo pagerbta už geras sportinius pasirodymus, tai Vilniaus krašto lietuvių sportininkai buvo pažymėti už jų nepasidavimą okupantams lenkams. Daug dėmesio susilaukė ir Latvijos bei kitų kraštų sportininkai.

II tautinė olimpiada buvo pravesta prieš 4 metus — 1998-aisiais. Daugumas jos renginių vyko Kaune ir Vilniuje. Kadangi maždaug tuo pačiu metu buvo surengtos ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, tad dėmesys olimpiadai nebuvo didelis. Iš Š. Amerikos į jas buvo nuvykęs ne taip jau mažas lietuvių sportininkų būrys, kuris čia laimėjo pirmųjų vietų lengv. atletikoje ir plaukime. Tačiau, lyginant su prieškarine Amerikos lietuvių reprezentacija mūsų tėvynėje, galima sakyti, buvo tik lašas jūroje.

E. Šulaitis

PRANEŠIMAS

Amerikos viceprezidentui Richard Cheney lankantis prezidento Richard Nixono bibliotekoje 2002 m. vasario mėn. 20 d., JAV LB Vakarų apygardos pirmininkė ir Amerikos Baltų laisvės lygos (BAFL) vykdomoji vicepirm. Angelė Niesienė įteikė jam laišką, prašydama remti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pakvietimą į NATO sąjungą.

Ji taip pat jo prašė visų lietuvių vardu padėkoti prezidentui George W. Bush už pakvietimą LR prezidento Valdo Adamkaus į Baltuosius rūmus ir Oval Office pokalbui ir po susitikimo pozityvų Lietuvos įvertinimą.

Ji taip pat surado įtakingą respublikonų partijos rėmėją, kuris savo pokalbyje su viceprezidentu Cheney jo taip pat prašė paremti Lietuvos siekį tapti NATO nare.

A. N.

DRAUGAS, 2002 m. birželio 25 d., antradienis

5

A. † A. THEODORA GELUMBAUSKAS KVIETKUS

Mirė 2002 m. birželio 22 d., 11:21 v.v. sulaukus 93 metų.

Gyveno Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje. Gimė Lietuvoje Sankliu kaime, Kalnujų parapijoje. Raseinių apskrityje. Amerikoje išgyveno 52 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Bronius su žmona Jadvyga ir Vldas su žmona Terese; anukai Denis, Cynthia ir Danute, ir trys proanukai.

Velionė bus pašarvota antradienį, birželio 25 d. nuo 3:00 val. p.p. iki 9:00 v. v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave., Chicago, IL.

Laidotuvės trečiadienį, birželio 26 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionė bus atlydėta į Šv. M. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 10:00 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direk. Gerald F. Daimid. Tel. 773-523-0440.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A. IGNAS MILIAUSKAS

Su liūdesiu minime birželio 30 dieną, nes sueina penkeri metai, kai Mirties angelas išsivedė Vyra, Tėvą ir Sėnelį į Viešpaties namus.

Šv. Mišios bus atnašaujamos sekmadienį, birželio 30 d., 10:30 v.r. Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Park ir Kennebunkport, Maine.

Prašome gimes, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Igną savo maldose.

Liūdintys: žmona, dukros ir sūnus su šeimomis.

A. † A. JUZEI AUGAITIENEI

mirus, sūnus ALGI ir ROMA bei jų šeimas, atsisakymo skausme giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena ir Kęstutis Kazėnai
Jolene ir Andrius Racevičiai

Mūsų Klubo nare

A. † A. ONAI VELEIKIENEI

mirus, jos dukrai klubo nare CELESTINAI ŠIULTIENEI ir visiems giminaitiams bei artimiesiems skaudaus liūdesio valandose reiškiamo širdingiausia užuojautą ir drauge liūdime.

Daytona Beach Lietuvių klubas

Tragiškai netekus sūnų

A. † A. RIMO IR TAURO,

nuoširdžiai užjaučiame liūdinį tėvą BRONIŲ GAIŽUTĮ ir visą jo šeimą.

Katryna Rukienė
Vidmantas ir Laisvutė

Omaha, NE

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGA“. „DRAUGA“ atmintime savo testamente.

Our new Airbus goes by the designation A340. But you can just call it Cloud 9.

There are a number of reasons why our new Airbus A340 is the ultimate in comfort and convenience. Economy Extra, our new class of service, offers its own separate cabin with plenty of room to work or relax. While every seat in all three classes has been newly designed and features an individual video screen. Of course, the sense of well being you'll feel when flying on this sophisticated new aircraft is more than just the result of enhanced comfort, space and amenities. It's also the result of an enhanced quality of service you'll find only on SAS. To find out more call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350.

www.scandinavian.net

It's Scandinavian

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIAMS – 2,245 „ŽALIOS KORTELĖS“!

JAV Valstybės departamentas (U. S. Department of State) praneša praėjusių metų rudenį išsiųstų prašymų – „žalių kortelių“ DV-2003 loterijos rezultatus. Pagal „Immigration and Nationality Act, Section 203 (c)“, kasmet loterijos būdu yra išdalinama 50,000 „žalių kortelių“ tiems pasaulio kraštams, kurių imigrantų yra mažiausia Jungtinės Amerikos Valstijose.

Mazdaug 87,000 prašytojų buvo pranešta, kad jie gali pradėti tvarkyti dokumentus „žalioms kortelėms“ gauti. Buvo išsiųstas didesnis skaičius pranešimų, nes galvojama, jog ne visi iš pirmųjų 50,000 laimėtojų „žalias kortelės“ pasiims ar jos bus jiems tinkamos. Norima išdalinti visas 50,000 „žalių kortelių“, kurios yra skirtos DV-2003 fiskaliniams 2003 metams (2002 m. spalio mėnuo – 2003 m. rugsejo 30 d.). Laimingieji DV-2003 „žalias kortelės“ laimėtojai buvo atrinkti iš pirmų rudenį (2001 m. spalio 1 d. – 2001 m. spalio 31 d.) išsiųstų 6,2 mln. prašytojų. Dar 2,5 mln. prašymų buvo išmesta, nes jie buvo atsiųsti prieš ar po nustatytos siuntimo datos ar prašymuose nebuvo laikomasi reikalavimų ir nesuteikta reikalinga informacija.

Atrenkant laimėtojus yra kreipiamas dėmesys į du dalykus: 1) prašantysis turi būti baigęs gimnaziją ar būti išėjęs ja atitinkantį mokslus arba 2) paskutinių penkerių metų laikotarpiu turi turėti dviejų metų darbo patirties tokiame amate, kuriam išmokti reikia dviejų metų. Visi laimingieji turi laikytis jiems atsiųstų instrukcijų ir suteikti visą prašomą informaciją.

Laimėtojai, kurie šiuo metu legaliai gyvena JAV ir kurie nori savo statusą tvarkyti čia, turi kreiptis į „Immigration and Naturalization Service“ įstaigą ir gauti reikalingą informaciją. Taip pat reikėtų pažymėti, kad „žalių kortelių“ loterijoje galioja pazeistų vizų bausd. Asmenys, kurie šalyje išbuvo daugiau kaip tris mėnesius pasibaigus vizai, vieną kartą išvažiuo iš Amerikos, negali grįžti į ją 3 metus, o išbuvo nelegaliai metus ar daugiau, negali įvažiuoti Amerikon 10 metų.

Dokumentus laimėtojai gali pradėti tvarkyti nuo 2002 m. rugsejo 30 d. ir baigti iki 2003 m. rugsejo 30 d. Tie, kurie nespės susitvarkyti dokumentų iki 2003 m. rugsejo 30 d., praras savo laimėtą kortelę. Laimėtojų vaikai ar sutuoktiniai taip pat turi susitvarkyti dokumentus iki 2003 m. rugsejo 30 d.

Pranešimus JAV Valstybės departamentas išsiuntinėjo tik laimėtojams. Tiems asmenims, kurie dalyvavo „žalių kortelių“ loterijoje, bet nelaimėjo, nebuvo ir nebus pranešta. Idomu, kad 2003 metų „žalių kortelių“ loterijoje laimėjo labai daug lietuvių, – 2,245. Latvių buvo 172, estų – 61, rusų – 2,695, lenkų – 3,855 ir t.t.

Jau yra paskelbtas 2004 metų – DV-2004 „žalių kortelių“ loterijos prašymų išsiuntimo periodas, kuris bus nuo 2002 m. spalio 7 d., pirmadienio, iki 2002 m. lapkričio 6 d., trečiadienio. Kaip informaciją reikia užpildyti ar ją išsiųsti, dar nėra pranešta. Tai sužinosime š. m. liepos gale ar rugpjūčio pradžioje.

Kada bus paskelbta, kokią informaciją reikia išsiųsti norint dalyvauti loterijoje, JAV LB Socialinių reikalų rąstinė padarys formas, kurias visi galės gauti.

Birutė Jasaitienė

Ona Mažionytė, gyvenanti Lemont, IL, Draugo fondo garbės narė, užbaigiant DF pavasario vąj, atsiuntė 100 dolerių prieš ankstesnių 2,200 dolerių įnašų. Nuolatinei Draugo fondo augintojai reikiame didelę padėką.

KNYGOS SUTIKTUVĖS DRAUGŲ RATELYJE

Birželio 8 d. popietę į Aldonos ir Mindaugo Klygių jaukia rezidenciją Oak Brooke, IL, suvažiuo būrelis artimų kviestinių draugų. Ta popietė buvo skirta Marijos Remienės knygos „Atsukant gyvenimo laikrodį atgal“ sutiktuvėms.

Knyga nėra parduodama ir platinama, bet skirta savo kraštui, kur Marija gimusi, ir kraštiečiams, todėl tai nebuvo oficialios knygos sutiktuvės. Tačiau Marijos artimiausieji draugai Aldona ir Mindaugas Klygiai, pagerbdami savo draugę už pasiaukojimą savo kraštui, lietuvių bei ir svarbiausia – savo tėvams, surengė pa-

gerbtuves. Artimas Marijos kaimynas Jonas Pabedinskas ją trumpai pasveikino, visų susirinkusiųjų vardu išteikdamas gražią rožę, o Mindaugas Klygis pakvietė šampano tostui. Nuosirdūs draugai Aldona ir dr. Antanas Lipskiai iškėlė jai raudonų rožių puokštę, prisimindami savo gyvenimo dienas Hanau DP stovykloje ir kaip jie kartu tuo pačiu laivu atkeliavo į Amerikos kraštą. Miela draugė Irena Bludžiuvienė pasveikino išteikdama baltų rožių puokštę.

Prie gausių ir gardžių, pačios Aldonos Klygienės pa-

Pasaulio lietuvių centro gegužinė rengiama liepos 7 d., sekmadienį, 12 val. Bus skanaus maisto, kugelio, dešrų su kopustais, skambės linksma muzika, gros S. Jagminienės liaudiškos muzikos kapela, vyks šokiai ir žaidimai. Atvykite!

Namų apžiūra! Šį šeštadienį, birželio 29 d., nuo 11 val. r. iki 4 val. p.p. visi kviečiami apžiūrėti patraukliai atrodančią gatvės atkarpą – 6400 South Fairfield. Bus galima pamatyti 4 galutinai atnaujintus ir paruoštus pirkti namus – „bungalows“, taip pat ir namą, kuris bus suremontuotas ateityje. Namų apžiūrą rengia šios organizacijos: Čikagos miestas, Chicago Lawn Neighborhood Housing Services, Southwest Home Equity Assurance, Greater Southwest Development Corporation (2601 West 63rd Street, Chicago; 773-436-1000 (ext. 112)).

„Seklyčioje“ birželio 26 d. 2 val.p.p. trečiadienio popietėje bus rodoma vaizduojant „Aplankykite Europos didžiuosius miestus“. Ši „kelionė“ bus labai patogi, sėdint vėsioje „Seklyčios“ salėje. Visada įdomu pamatyti didingus miestus, paminklus, žmonių gyvenimo būdą ir jų kultūrą. Visi maloniai kviečiami ir laukiami. Veiks ir laimės šulinys, bus bendri pietūs. Atvykite!

Čikagos lietuvių pensininkų sąjungos gegužinė vyks birželio 30 d., sekmadienį, 12 val. Šaulių namuose, 2417 W. 43 gatvė. Valdyba visus maloniai kviečia pasivaikinti lietuvišku maistu, atsi-gaivinti bare, išbandyti sekme laimes šulinyje bei pašokti grojant Algimanto Barniško orkestrui.

Skelbimai

• 27 cent skambinant į Lietuvą, 5,5 cent JAV, 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiskiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais lietuviškai ir TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT – patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

ruošty, vaišių susirinkusieji ilgai dalinosi savo išgyvenimais. Marija Remienė jautriai padėkojo savo draugams Aldonai ir Mindaugui, kurie visada buvo ir yra kartu – ir džiaugsmo, ir skausmo valandomis, nepalikdami vienos. Taip pat Marija padėkojo visiems susirinkusiems, nes pasaulis be draugų yra dykuma.

Pas Aldoną ir Mindaugą ji visada randa užuovėją, nuosirdžią draugystę. Visos šio pasaulio gerybės neprilygsta tam džiaugsmui, kurį gali suteikti nuosirdūs bendravimas.

S. S.

Baisiojo birželio minėjime „Seklyčioje“. I eilėje (sėdi): mosinoras Alfonsas Svarinskas, programoje dalyvavusi Viktorija Vyšniauskaitė, „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė (pagrindinė kalbėtoja) ir Antanas Juodvalkis. Stovi (iš kairės): JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė, operos solistas Vaidas Vyšniauskas ir programų vedėja Elena Sirutienė.

BIRŽELIO 14-TOS MINĖJIMAS „SEKLYČIOJE“

Birželio antroji savaitė „Seklyčioje“ buvo skirta paminėti reikšmingam Lietuvos istorijai įvykiui – masiniams tremimams į Sibirą. Ta proga buvo pakviesta „Draugo“ redaktorė Danutė Bindokienė, kuri buvo labai šiltai gausiai susirinkusiųjų pasitikta plojimais.

Sunku buvo trečiadienio popietę organizatorei Elenai Sirutienei prisiminti ir išvardinti visas D. Bindokienės pareigas ir įsipareigojimus pristatant ją. Tuo tarpu klausytojams buvo didelis malonumas savo tarpe turėti tokią viešnią, patirti jos nuosirdumą ir dėmesį, tuo labiau, kad ateityje ji pasižadėjo tapti nuolatine trečiadienio popietę lankytoja, net ir vietą prie stalo išsirinko.

Idomu buvo D. Bindokienės pasisakymas apie birželio tremimus. Sakė, netradicinis. Tai nebuvo įprastas kieno nors kaltinimas, kurių šia ir kitom progom tenka išgirsti labai daug. Ji tą istorinį įvykį prisiminė palygindama savo, kaip vaiko, ir tėvų – suaugusiųjų požiūriu. Jos įdomi pastirtis vaikystėje pastebėjus nuvažiuojant pirmą kartą ma-

tytus gražius „namukus“ (traukiniu vagonus), persipina su vėliau matytais ne tokiais gražiais, kurių langai buvo užkalti lentom. Jeigu jai tai sukėlė susidomėjimą, tai jos tėvams didelį skausmą dėl išvežtų ir nežinią giminių, artimųjų bei draugų netekties.

Pirmą kartą teko išgirsti pasisakymą, kuriame neskambėjo kankinio gaida, kur nebuvo sureikšminti vien mūsų tautos išgyvenimai. Šis istorinis momentas, kaip lietuvių tautos genocidas, buvo palygintas su visame pasaulyje vyčiais ir tebevykstantiais genocido aktais. Kazin ar yra pasaulyje tauta, anksčiau ar vėliau neišgyvenusi panašią tragediją. Tauta, nepatyrusi kančios, nemokėtų vertinti laisvės.

Labai įdomiai pasisakyme buvo paliesti laikinumo, pastovumo ir praradimo momentai. Juk šioje temoje mes esame laikini keleiviai. Sukurdami pastovumo iliuziją prisirišame prie vieno ar kito vietų, žemių. Bet ar verta dėl jų netekimo dešimtmečiais prastis ramų miegą. Ar ne geriau tą pastovumo iliuziją kur-

ti ten, kur esi likimo nutremtas, nusiperkant žemės, pasistatant namus, sukuriant lietuvišką aplinką ir džiaugiantis ja. Juk ir į Sibirą ištremtieji likę gyvi kaip įmanydami kurę savo aplinką, dirbdami „svetimą“ žemę, mokė net vietinius gyventojus ūkininkavimu. Kai kurie buvo net pakartotinai „išbūsointi“ ir vėl ištremti, net į Lietuvą, kur parvažiuojo pamatė savo nuioškotą žemę, sugriautus namus. O jei ir išlikusius, juose negalėjo apsigyventi, ir pareikalauti nebuvo ką – turėjo slėptis lyg kokie nusikaltėliai.

Manau, kad ir Marquette Parkas būtų kitoks šiandien, jei ne daugumos noras viską palikus bėgti ten, kur saugiau, ramiau, gražiau. Ištremtieji į Sibirą ir grįžusieji į Lietuvą pasirinkimo laisvės neturėjo, jie ir jų vaikai kurę savo aplinką tokią, kokią jiems diktavo tuometinė okupacinė valdžia (aut.).

D. Bindokienės supratingas pasisakymas tarytum sumažino praradimo skausmą, lyg nuėmė kankinio aureolę nuo bandančių ją nešioti visą gyvenimą ir net besistengiančių

uždėti kitiems – jaunosioms kartoms. Jei meilė gimtajam kraštui yra mūsų širdyse, mes jo niekada nepamiršime, kur begyventume.

Po D. Bindokienės pasisakymo E. Sirutienė pateikė siurprizą pristatydama Čikagoje gerai pažįstamą operos dainininką Vaidą Vyšniauską ir jo septynerių metų dukrelę Viktoriją bei nuolatinę vargonininkę Kristiną Vilutytę. Solistas padainavo keletą šiai progai skirtų dainų. O mažoji Viktorija grodama dėdele ypaci sužavėjo klausytojus, kurie nepagailejo jai plojimų, o redaktorė gėlių.

Po skanių „Seklyčios“ šeiminių pagaminų pietų buvo rodoma vaizduojant „Sugrįžimas“. Tai apie karą metų ir pokario laikotarpio tremimo aukų palaikų grąžinimą į gimtinę. „Tebūna jiems lengva laisvos Lietuvos žemelė“. Šis filmas vieniems lankytojams sugrąžino sunkius artimųjų praradimo momentus, kitiems apgailestavimą dėl negalėjimo grąžinti jų palaikų į Lietuvą. Ne viena asara slapčia nubraukta mintyse tarant žodžius: „Teaplaunku jus ramybėje žūties vietoje“.

Čia gal vertėtų prisiminti mons. A. Svarinsko (dar vieno popietės siurprizo, kuris ir pačiai vadovėi nenujaučiant atvyko kiek pavėlavęs) žodžius: „Gana liūdnai ir verkšlenti dėl praradimų. Aukų visais laikais buvo ir bus. Atėjo laikas džiaugtis tuo, ką tie praradimai mums atnešė – laisva Lietuva – ir visokeriopai kurti ir stiprinti ją“.

Daugiau reikėtų džiaugtis tuo, kad turime likusių gyvų kovotojų, kurių pasiaukojimas ir kuklumas neleidžia jiems kiekviena pasitaikiusia proga verkšlenti dėl savo kančios ir sureikšminti savo asmeninio indėlio į laisvę. Laisvė yra visos tautos kūdikis ir puoselėti bei ginti ją privalome visi, kur bebūtume.

Dekojame „Seklyčios“ vadovams ir lankytojams už puikias progas išgirsti prasmingų mintčių, pamatyti gimtojo krašto vaizdą, už artimą bendravimą. **Liucija Einikienė**

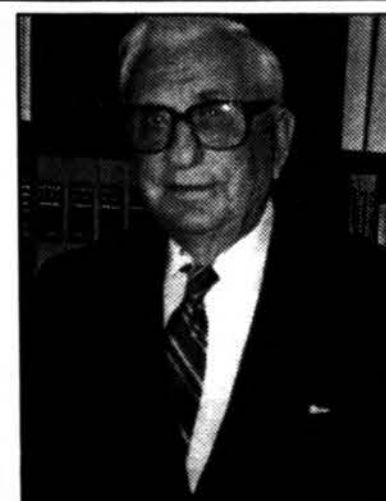
Į ČIKAGĄ ATVYKSTA JUOZAS GIEDRAITIS

Kaip jau buvo skelbta, birželio 29 d. 4 val. p.p. „Seklyčioje“, Čikagos lietuviams įprastoje susitikimo vietoje, vyks knygos „Tautos fondas“ pristatymas. Į susitikimą su Tautos fondo nariais, remėjais ir prijaunčiais bei besidominčiais minėtu leidiniu atvyks svečiai iš New Yorko: TF garbės pirmininkas Juozas Giedraitis ir TF tarybos pirmininkas Algis Vedeckas. Šiandien pristatysime ilgą gametį TF tarybos, valdybos pirmininką Juozą Giedraitį, kurio dėka Tautos fondas taip tvirtai laikosi iki šiol, nes padėjo gerus jam pamatus.

Juozas Giedraitis gimė Raseinių apskrityje, Paskynuose, pradžios mokslus baigė Vadvėgijoje. Baigė Kariūnų aspirantų kursų Karo mokykloje, ginklavimo karininkų kursų ir Vytauto Didžiojo universitetą Kaune. 1938 m. gavo teisininko diplomą. Tarnavo kariuomenėje Ginklavimo valdybos tyrimų laboratorijoje, Ginklų dirbtuvėse Kaune. Prieš pat karą buvo paskirtas ginklininku į 4 artilerijos pulką. Pabradoje užklupo karas. Atsiskyrė nuo Rusijon besitraukiančios divizijos ir pervežė nemažą skaičių vyrų į ginklutes į Aluntą. Tenai vokiečių internuotas pasirinko civilinį gyvenimą. Stažodamas Apygardos teisme, Kaune buvo teisėjas, advokatas. Karo veiksmams artėjant prie Lietuvos, pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. atvyko į JAV ir visą likusį gyvenimą buvo ir tebėra

aktyvus lietuviškoje veikloje: dalyvavo organizuojant Tremtinių ir Lietuvių Bendruomenę. Jo pastangomis inkorporuota Ateitininkų federacija ir ir Lietuvių Bendruomenė. Nuo 1970 m. Lietuvių ūkininkų sąjungai atstovavo VLIKO taryboje. Ypač išsivystė kūrybingą veiklą Tautos fonde, kuris pasauliniu mastu telkė lešas VLIKO veiklai finansuoti. 1978–1991 metų laikotarpiu, pirmininkaudamas TF valdybą, sukaupė per 5 milijonus dol. aukų. Nuo 1978 m. be pertraukos TF taryboje ejo įvairias pareigas, o nuo 1993 m. buvo tarybos pirmininkas. TF ir kitų organizacijų reikais važinėjo po pasaulį išsibarsčiusius lietuviškus telkinius, bendravo ir susirašinėjo su žymiais išsivijus veikėjais. Artimai bendravo ir aktyviai susirašinėjo su prel. Mykolu Krupavičiumi. Jų laiškus yra tekę skaityti ir šių eilučių autorei. Juose daug gibus tyrimų laboratorijoje, Ginklų dirbtuvėse Kaune. Prieš pat karą buvo paskirtas ginklininku į 4 artilerijos pulką. Pabradoje užklupo karas. Atsiskyrė nuo Rusijon besitraukiančios divizijos ir pervežė nemažą skaičių vyrų į ginklutes į Aluntą. Tenai vokiečių internuotas pasirinko civilinį gyvenimą. Stažodamas Apygardos teisme, Kaune buvo teisėjas, advokatas. Karo veiksmams artėjant prie Lietuvos, pasitraukė į Vokietiją. 1949 m. atvyko į JAV ir visą likusį gyvenimą buvo ir tebėra

Vilniuje, dalyvauja įvairiuose renginiuose ir susitikimuose su Lietuvos politikais, Bažnyčios, visuomeninių organizacijų vadovais ir visur yra mielas svečias. Niekada nelaukė, kad kas nors paprašytų jo pagalbos ar patarimo, visur savo paslaugas siūlė pats: patardamą, ginčydavosi, ieškojo Lietuvai geresnių sprendimų. Nors visada giliai išgyveno Lietuvos problemas, ekonominį ir dvasinį nuosmukį, nesutarimus tarp tos pačios pakraipos veikėjų, bet visada buvo tvirtas kaip kolona: svarbiausia, kad gyvenimas nestovi vietoje, kad gyvenimas juda į priekį, o nešvarumai išsiplaus, – tai jo nuolat kartojami žodžiai, kuriais jis nuramina puolusius ir nusiminimus. Dievas jį apdovanojo ne tik nepaprasta sveikata, bet ir blaviu mąstymu, todėl su įvairių pažiūrų žmonėmis randa bendrą kalbą. Lietuvoje jis laukiamas kaip gerasis dėdė iš Amerikos, nes daug skausmo yra numalšinęs, daug nepriteklių palengvinęs, ginčų nuraminęs. Remia krikščioniškąją demokratiją, padeda gimtajai Vadvėgijai parapijai, lanko ir remia jaunystės, mokslo draugus, padeda tėviškoje ūkininkaujantiems giminiams. Aktyvų visuomenininką ir taurios širdies žmogų įvertino Lietuvos valstybė, 2001 m. apdovanojusi DLK Gedimino 4-tojo laipsnio ordinu. Tokia aktyvi visuomeninė veikla Juozas Giedraitis buvo pajėgus vesti, nes turėjo nuos-

Juozas Giedraitis.

tabiją šeimą. Pirmoji jo darbo vertintoja ir užuovėja visą gyvenimą buvo ir tebėra žmona gydytoja dr. Leonilda Svilaite-Giedraitienė. Jie užaugino sūnų Rimantą ir dukrą Aldoną, yra mylimi seneliai.

Toje draugijoje, kur yra Juozas Giedraitis, niekada nebūna nuobodu, todėl nesigailės tie, kurie birželio 29 d., šeštadienį, ateis į „Seklyčią“, į „Tautos fondo“ knygos pristatymą, kur pranešimą darys mielas svečias. Jam bėgu kalbėti, nes jo galvoje – visa Lietuvos ir išsivijus gyvoji istorija, nes jis ir pats yra tarsi gyvosios istorijos gyvas eksponatas.

Kviečiame į susitikimą. **Audronė V. Škiudaitė**

KALENDORIUS

Birželio 25 d.: Kristaus kunas ir kraujas. Baniūtė, Febronijs, Geistautas, Geistautė, Mantminas, Prosperas, Vilhelmas.

Birželio 26 d.: Dovydas, Jaunutis, Jonas, Paulius, Salvijus, Viltautė, Virgilijus.

Aldonos ir Mindaugo Klygių namuose 2002.06.08 (sėdi) Marija Remienė, Mindaugas Klygis, Irena Kazlauskienė, Irena Pabedinskienė, Regina Ostienė. Stovi Aldona Urbienė, dr. Jonas Salna, Aldona Klygienė, dr. Vytas Urbas, Aldona Lipskienė, Irena Bludžiuvienė, Janina Salnienė, Vandelinas Domanskis, Algirdas Ostis, Jonas Pabedinskas ir dr. Leonidas Ragas